BERNA DURMAZ

Karayel Üşümesi

2. BASKI

can öykü

© 2016, Can Sanat Yayınları A.Ş.
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2016
2. basım: Şubat 2016, İstanbul
Bu kitabın 2. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Faruk Duman

Düzelti: Ebru Aydın
Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Tasarım (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Azra Matbaası
Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2
Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul
Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Türkmenler Matbaası
Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. No: 16, Zeytinburnu, İstanbul
Sertifika No: 12584

ISBN 978-975-07-2997-3

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.
Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33
canyayinlari.com
yayinevi@canyayinlari.com
Sertifika No: 31730

BERNA DURMAZ

KARAYEL ÜŞÜMESİ

ÖYKÜ

can

Berna Durmaz'ın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Tepedeki Kadın, 2011
Bir Hal Vardı Sende, 2012
Bir Fasit Daire, 2013

BERNA DURMAZ, 1972'de Kırklareli'nde doğdu. İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü'nü bitirdi. Öyküleri 1995'ten bu yana *Kopuş*, *Adam Öykü*, *Notos* ve *Sözcükler* dergilerinde yer aldı. İlk öykü kitabı *Tepedeki Kadın* 2011'de yayımlandı. Onu, *Bir Hal Var Sende* (2012) ve *Bir Fasit Daire* (2013) izledi. *Bir Fasit Daire* 2014 yılı Haldun Taner Öykü Ödülü'ne değer bulundu.

Eşim Selçuk Mehmetoğlu'na, sonsuz sevgisi için...

İçindekiler

Çor 13
Sünger Gibi Delikli 19
Azad 25
Atın Ölümü 31
Ayakkabılarımın Burnu 35
Bir Mahzen Dolusu Çiçek 41
Lel 45
İhtimal 49
Ses 53
Çiğ Tor Tarazlı 57
Sarmaşık 61
Dökme Kurşundan Sakal 65
Üşüyorum 71
Gömü 75
Yazımız 79
Kuş Kulesi 83
Bir Güzellik Masalı 89

ÇOR

Ev içleri zonklamalı damarıymış ömrün. Annem hep derdi, şimdi anladım. Kim el atar da keser çürümüşü, tıkanmışı? El olan verse cerrah bıçağını, iyilik sayacağından vermez. Bekler ki ah dolsun diline.

Açığı kapanmamışı almayacaksın kapına, şimdi anladım. Yok sayar tüm olmuşu, gönenmişi. Eksiği içinden bakar etrafa. Acısı, haset olur dinmek için. Ne desen ne yapsan havaya bir üfürümlük toz.

Bu kadarını bilirdim de yine de, Zahire kapıya çöküp tizden ünleyince, yok sayamadım kapıyı. Ardını. Ardında ona bıçak gibi çekilen günleri. Sesleri. Küfürleri.

Zahire bir çorlu candı çünkü. Ömrünün yarısı boşluğa yazılmış. Öteki yarısı ele emanet. O da taşla ezim ezim, çürüğe çıkana dek ezmiş. Bir sıkımlık canı kalmış Zahire'nin. Ölse salası okunmaz, kefene sarılmaz. Ölmese, ağzının içi durduğu yerde kıvrım kıvrım sinek larvası.

Ayhan'la aldık kapıdan. Kuş gibi uçurup başköşeye oturttuk. Bütün gece ağlamışlığını unuttu, şaşkın öyle baktı bir bana, bir Ayhan'a, bir Ayhan'a. Bir ben koştum sırtının terine havlu için, bir Ayhan sancıyan göğsüne bakası...

"Dur," dedim Ayhan'a, "ben bakarım."

Günlerce suyunu, yemişini önünden eksik etmedik.

Kabın kacağın içine gizliden tükürse de ağırsamadan yıkayıp paklayıp önüne geri koyduk.

Sevmem aslında ben bu kadını. Yana taşındıkları ilk gün kapıya gelip fırça almıştı benden. Bir daha geri vermedi. Kaç kez sordum, yok. En sonunda, kuburu yıkadım onunla, istersen vereyim, dedi. Bir daha ister miyim? Yüzüne bakmadım.

Gelip divana çöreklendiği gün de bir fenalık çöktü içime. Arsız, üslupsuz. Ne yol ne yordam. Ne utanma ne sıkılma. Ev sıcakmış, neresi sıcak, durduk yere soyundu dökündü. Sarkık memesinin çatalı için tişörtünü alttan çekti çekeledi. Ayhan desen, görmemişin budalası. Gözünü kaçıracağına, dikip dikip... Ya sabır, dedim.

Eve ağır bir koku sindi geldiğinden beri. Kullandığı eşyayı, dokunduğu yerleri sabunlu sularla yıkadım her gün. Tutam tutam saç topladım halıdan. Yoluk yoluk saç. Kara bir atkuyruğu, kafası kadar saçı var Zahire'nin. Yuvarlak bir tepsi yüzü, iki sıkım avurtları, pörtlek gözleri. Kapkara aralıklı dişleri. Soluğunu say ki kedi leşi.

Ne yaparsın, can. Geldiği ilk akşam acıdan inledi. Kocası böbreğine vurmuş tekmeyi. İkinci akşam bir ilenç tutturdu. Yeri göğü inletti. Yandaki eve, evde bir odun direği kocasına duyurmak için seslenişti.

"Bırakalım bu kadını, alsın kocası," dedim Ayhan'a.

Yufka yüreklidir kocam.

"Alsın da vursun mu?" dedi.

"Vursun bize ne?"

Ya dayanırsa kapımıza adam, karımı verin deyip, o öfkeyle Ayhan'a, bana... Ya bize tutarsa öfkesi. Bela bir kör yılan. Nereye sarılırsa orayı sokar. Yalvardım Ayhan'a, bıraksın diye başımızdan Zahire'yi.

"Gelsin isterse, göreceği var," dedi Ayhan.

Durup durup efelendi. Bir Zahire çınlattı ortalığı, bir Ayhan. Çöreklenmiş yılan gibi boynunu uzatıp dinledi. Yandaki evde çıt yoktu. Zahire'nin odun direği kocası

daha ilk günden toplayıp tasını tarağını kaçmış meğer buralardan. Korkmuş olacak. Zahire ölür, ölür de dirinin haynını görmeyen adam, ölüsü yüzünden hapsi boylar. Evin kirasını ödememiş, bir satımlık eşya bırakmamış adam. Zahire'yi yarı ölü başımıza öylece bırakıp gitmiş.

Zahire, kocasının eşyayla birlikte gittiğini duyunca bir oh çekti. Oturduğu köşeye daha bir yerleşti.

Ayhan'a, "Gönderelim şunu," dedim.

"Kış günü kadın nereye bırakılır," dedi. "Bırakalım da donsun mu?"

"Donsun bize ne?"

Ev tek göz oda, biz divandaydık. O, sobanın yanına attığımız yer yatağına yerleşti. Sıcağı görünce iyice gevşedi Zahire. Morlukları geçti, böbreği iyileşti, yüzüne allı pembeli bir renk geldi. Evin içinde parmak uçlarına basarak hoplayarak yürümeye başladı. Üstünde başında yok. Bir gün baktım, en güzel elbisemi dolaptan alıp giymiş.

"Ses etme," dedi Ayhan, "düşmüş garip, biraz gün görsün."

Ses etmedim. Dişim dudağımı kesti.

Yaptığım yemeği beğenmez oldu Zahire. Bir gün de kaldırıp çöpe attı bir dolu tencereyi. Ben yaparım, sen oyalan, dedi. O günden sonra mutfak Zahire'nin oldu. Kapısına gitsem kışkışladı beni. Elledığime söylenir oldu. Tabağın bardağın yerini değiştiriyormuşum, yerleri kirletiyormuşum. Yaptığı yemek değil, duru suya patates, taneler içinde yüzüyor. Köfteleri kafam kadar, sert. Ayhan, erzağı getirip ona bırakıyor, ne eksik varsa ona soruyor. Sinirim bozuldu, tabakların üçünü kırdım, çöp torbasını yere boşalttım. Öfkesinden deliye döndü. Bir keyif de beni aldı.

Gitsin artık, diye bağırdım Ayhan'a. O gün Zahire'nin böbrek ağrısı üsteledi. Kıvrandı güya, numaradan. Ayhan üzüntüden etrafında pervane oldu.

Bir gün de kapıya bir kadın geldi. Ezik büzük, çekingen. Zor duyulur konuştu.

"Zahire Ablam buradaymış, ben dayısının kızıyım."

Girdi, oturdu dayı kızı. Zahire önce mutfaktan çıkmadı. Nazlanarak geldi sonra.

"Annem, diyor ki," demeye kalmadan kız, Zahire bağırdı.

"Bak Songül," dedi. Kızın adı Songül'müş. Bana dayımı de; ancak anan orospusunu anma yanımda," dedi.

Kız sustu. Benim oturduğum sandalye eridi, eridi ben içine girdim, bir ufacık kaldım. Hiç çıkmasaydım oradan da Zahire'yi duyup görmeseydim.

Yağdı, esti, gürledi. Kızı dertop edip kapının dışına bıraktı. Sonra bir keyifle, "Sana çay getireyim, içer misin," diye sordu. Ağzında bir türküyle mutfağa gitti.

Ben, beş dakikalığına yan komşuya uğramış da, çay içip gidecek misafir tedirginliğiyle oturuyordum sandalyenin ucunda.

Çayla geldi.

"Bunun anası var ya," dedi. "Babamla az düzüşmedi anamın yatağında."

Bu kadarına dayanamazdım artık. Ağzıma geleni söyledim. Git, dedim, defol, dedim. İki parça eşyasını fırlatıp attım dışarı. Hiç tınmadı.

"Ayhan gelince konuşuruz," dedi.

"Konuşalım," dedim.

O günden sonra ne Ayhan konuşturdu beni ne Zahire. Demeye kalksam ikisi de sırtını dönüp gider oldu. Ben kendi kendime konuştuğumla kaldım da, sonunda evin duvar diplerinde gezinen hamamböcekleri gibi duyar oldum kendimi. Zahire'nin tel süpürgeyle evi hart hurt süpürüşlerinin birinde, bir süpürge darbesiyle beni dışarı atacağı günü bekler oldum.

Bir akşam, Ayhan elinde koca bir kutuyla geldi. Yeni

televizyon almış. Duvara asılanlardan. Eskisinin nesi vardı? Zahire uçtu sevincinden, tam istediğim gibi, dedi. Karşısına geçti kuruldu. Gece geç saate kadar seyretti. Kapat, diye bağırdım tınmadı beni.

"İlişme," dedi Ayhan. "Avunsun garip."

Uyumuşum. Gecenin bir vakti gözümü açtım ki sesler kesilmemiş daha. Televizyonu açık mı unuttu derken baktım kapalı. İniltili bir ses daha... Zahire'nin böbreği üstelediyse... Can işte, acısı tuttu mu da yüreği dayanmıyor insanın.

"Zahire," diye seslendim yattığım yerden.

"Hı," dedi acılı.

Kalktım. Karanlıkta el yordamıyla yatağına yürüdüm. Beni görünce yorganı araladı. Gözüm dışarıdan gelen az ışıkta bir karaltı daha seçti yorganın altında. Zahire'nin başından başka bir baş daha. Ayağıyla hepten attı yorganı üzerinden. O saat, o karanlık oda nasıl ışığa kesti de ben apaçık gördüm. Ayhan, anadan üryan Ayhan, kımıl kımıl oynaşıyor kadının üzerinde. Zahire iki sopa bacağıyla sarılmış beline de eti kat kat açılmış. Ayhan kaybolmuş katların arasında. Nasıl saplanmış ki içine, ne beni gördü Ayhan ne içinden çıkabildi kadının. Acı acı inledi.

İniltiye Zahire'nin, yattığı yer yatağını hak etmenin kokulu kahkahası karışıyordu.

SÜNGER GİBİ DELİKLİ

Dilek ağacının başında duruyordu Avaz, yanılgılı. Boyu ağacın iki misliydi ya kıvrılmış kendi içine, ağaçtan bodur kalmış. İki koluna iki ağırlık olmuş elleri, kalkmaz. Yüzüne utancın kırmızısı inmiş.

Erimiş kurşundu dileği, içinden döktü kalıbına, söyledi. Olmadı, mırıldanmaya başladı usuldan. Giderek bir söyleşiydi tutturduğu ağaçla. Dertleşme, ki karnında kırtıklı, sivri uçlu taş gibi, yuvarlanmış oradan oraya yıllardır dert. Gelip kalbine dayanmış sonunda. Verdiği söz, ilmek olup geçmiş boynuna. Gün günden sıkışıyor düğüm. Devinmeye, kendi eliyle boynuna doladığı ipi gevşetmeye mecali kalmamış Avaz'ın.

Seve karşısında susup kayboluyor. Yok oluyor. Saat, tabak, dolap, örtü oluyor. Oturduğu divan oluyor Seve. Nakışlı, işlemeli, kadifesi kadife. Havı dökülmemiş, rengi atmamış. Ne kadar oldu şunun şurasında alınalı. Geldikleri yıl değil miydi? Seve o günden beri böyle sökük. Düğüme takılmış çile ipleri gibi. Düşmüş eli kolu divanın bir tarafına. Pelte diye yayılıyor her geçen gün. Döşekle döşek olacak Seve. Torunları olunca üzerinde zıplayacak. Yine ses etmeyecek. Bir ah, demeyecek. Demedi hiç.

Kemik oldu dili, oynamaz. Parmakları diren demiri. Saplandığı yere geçer. Sıyırır, kaldırır. Boğazına saplandı

elleri kadının. Sesini tuttu. Tuttu, bıraksa yer yarılacaktı. Deme, dedi Avaz. Ne dersen de, kalalım deme Seve.

Dememek için kadın. İki parmağını sokup çıkardı kemik dilini. Ses etmesin ki onlara engel. Madem bu yer onlara ölüm yeri. Madem kendi toprağı canına düşman. Ses etmeyecek Seve.

Çok gitti Avaz. Çok dövündü, arandı, ağladı. Geldikleri gündü buldu bir kuru, kavruk ağaç. Şehrin kıyısında, son yeşilliğe tutunmuş bir ağacı medet bilip karşısında konuşuyor. Bilmiyor mu, ağacın hayrı olsa kendine olacak da, dallanıp budaklanarak kök salacak toprağa. Böyle güdük, böyle cılız kalmayacak, üzerine inen isin, dumanın inadına. Biliyor. Yine de döndürüp duruyor dilinde, içinde yumak olmuş düşünceyi.

"Yüreği olanın olmalı sözü," diyor. "Parlamalı, taşmalı, sakınmasız olmalı ve düştüğü anda yakmalı yeri, heyhat. İnsan olan insan tutmalı sözünü. Yerden kalksın diye başı."

Diyerek, dileğini kırmızı çaputa sarmalayıp bağladı ağaca. Döndü yürüdü. Ona öyle geldi ki dileği bir külçe cisimdi, peşi sıra yürür. Ayağı dolandı, bozuldu yürümenin tartımı. Döndü ardına baktı. Boşluk. Yapılar uzakta. Ona öyle geldi ki ıssızın uğursuzu çöker boğaza. Ayağa tökez, karna yumruk, başa darbe. Olur ki, ses verse kim yetişir.

Ürküsü büyüdükçe büyüdü sesler. Hızlandı. Hızlanınca yaklaştı şehir, sesler iyice büyüdü. Şehrin, herkesi alıp sarmaladığı yalanmış kuyruklusundan. Görmez, söylemezi kendinden sayanmış o. Kalabalığını kuşanmış bir kara belaymış. Başka nesi var? Yetiyordu silkelemeye. Ayakları titreyeni tükürüp atıyordu. İçinde duramayanı, boğulanı, sağa sola çarpanı. Fırlatıyordu Avaz'ı şehrin dışarılıklarına. O, el mecbur, her defasında geri dönüyordu oraya. Fırlatıldığı yere yapışıp kalmak, oranın uru çıbanı, ayrığı olsa da tutunmak için, tırnaklarını geçirmek için varlığına.

Yine yürüdü içlerine, kararlı. Dileğine varma umudunun cesaretiyle. Sahipsen derde ve bir değilse ötekiyle acın. Yalnız kalmanın bir yanını çökertmesiyle böyle olursun, ağaca gebe. Yanılgılı elbette.

Seve içindi. Seve'ye bir kara taş için.

Yurtları yurt değildi nicedir. Rahatın adı bile bir uzak düş olmuş, baş başa düşman. Yetmez gibi yeri çal, toprağı balçık. Bir yolu yoldu gitmelik. Kimse kalmasın diye. Çok düşündü Avaz. Gecelerce düşündü. Üç çocuğunun altı eli pençe olup tutunmuşken yakasına, "Gitmeli," dedi sonunda.

"Bu yaşamalar için."

Seve'ye bunu hiçbir zaman anlatamadı. Bir toprak damın nesi için döktü kadın gözyaşını. Kendini ocağın kör ateşine gömesi geldi. Beni burada unutup gidin, diyecek handiyse. Dönüp dönüp eşiğindeki kara taşı bile öptü kadın. Dahası yapıştı o taşa, sökülecek gibi değil. O incecik, güçsüz parmakların nasıl tostos böceği gibi tutunduğuna şaşırdı Avaz. Bir kara taşa. Seve, dedi, istediğin bir kara taş olsun. Ant olsun ki, yer gök de şahidim, istediğin bir kara taş olsun.

Diyerek, parça parça söküp aldı kadını taştan. Seve'nin yarısı tutunduğu yerde kaldı. Öteki yarıyı sarıp sarmalayıp bindirdiler kamyona. Kadının sökülen yerleri boşlukta iplik iplik sarktı.

Gidiş upuzundu. İnişi çıkışı, suyu, kıracı... Birkaç kez yolda bozuldu kamyon. Çok para vermişti zaten Avaz göç için. Bir de tamir parasını yüklendi habire. Homur homur vardılar sonunda, yana, tepeye durmadan, hiç durmadan yayım yayım yayılan bir koca şehre. Taş görse taşlığından utanır. Teneke, çamur, lastik, cam, demir, betondu şehir dedikleri.

Seve'yi konuşmaz, anlatmaz, bezden bir bebek gibi koydu Avaz, sıvası kavlamış evlerden birine. Evin dört

duvarına. Kendi, sele yuvarlandı. İnsanın muhtaçlığı sağken gömülmek gibiymiş. Ömürlerinde avuç açmayan, el etek öpmeyenin, sırt verip kadem basmayanın muhtaçlığı, çok daha ağır olurmuş ötekilerden. Kabir azabı olacaktı bundan böyle Avaz'a.

Yer yutsa unutmaz. Aklının uzağına koymaz, saklar, saklanır, susar o ayrı. Varsan yanına bir sanrı der geri dönersin, göze görünmez. Böyle nicedir Avaz. Soğuğu kuru, dili sivri köşeli, bakılmaz. Huyundan. Hoşsa günü, bir sakinlik, bezginliğinden o da. Böyledir Avaz. Geldiğinden beri.

Bazen ötelerden bir rüzgâr geliyor. Bıraktıkları yerlerden. Karasından yelin. Ağaç titreyip üşüyor. Öyle zamanlar oturup ağacın başına, eskileri anlatmaya koyuluyor Avaz. Seve'ye diyemediklerini diyor. Özlemez mi insan hiç? Gidip bir göresi gelmez mi? Şimdi yeri sızlıyordur oraların. Kaybından. Havasında burun sızlatan uz kokusu. Oralar, ne yapsak, ne yapsalar kökü bizde, kesik ağaç parçası. Seve'ye demiyor.

Seve öyle. Sade bir nefes, bir şey istemez. Avaz'ın bir dileği var ağaçtan. Yer yıkılsa, taş üstünde taş kalmasa da tutacağı bir sözü var. Dedi ya o gün kadına, bir kara taş... Nerede olsa bulur koyarım yine kapının önüne. Dedi ya o gün. Şehre geldi geleli, eli iş mi tutsun, kara taş mı arasın. Bilemedi.

Şehir betondan kütle. Taşı bile taş değil. Kumun, çimentonun katılaşmış hali. Öyle olunca her gün dışarılıklara attı kendini Avaz. Bulursa bir büyük kara taş, getirip koyacak Seve'nin önüne. Diyecek, bak ben tuttum sözümü. Artık sen de yutma sözünü de, de bana.

Seve de açsa bir ağzını, görse bir Avaz'ın kapıya bıraktığı taşı diyecek, benim taşım sünger gibi delikli bir taştı. Parlaktı, üstünde oturulmaktan. Annemin bana bıraktığıydı. Diyecek. O yüzden beli bükülüp eli yanına

düşüyordu Avaz'ın. Dünyanın en güzel taşını bulsa getirse, böyle diyecek Seve. Dönüp bakmayacak bile.

Sızısı yürüyor içine, verdiği söz tutulur gibi değil. Yüzüne bakamıyor bu yüzden kadının. Başladığı sözün gerisini getiremiyor. Kelamsız,değmeden su gibi akıp gidiyor yanından. Kimi gün, unutup çocuklarla konuştuğu oluyor Avaz'ın. Güne, olacağa, getire götüre dair. Unutup yerleşiği gibi şehrin konuşuyor. Biz, dediği oluyor, biz dediği, buraların insanı değilken.

Oysa çocuklar uymuş çoktan. Seçip seçilmişler. Yol bulup serpilmişler. Tutamak diye şehri bilip ne eskiyi ne geçmişi bilmişler. Öyle olunca onlarla, onlar gibi konuştuğu oluyor Avaz'ın. İki eksik gülüş arasında gözü Seve'ye değecek oluyor.

Kadın, giderek bir kara taşa dönüşmüş oturduğu yerde. Şuncacık kadın ağırından bir taşa dönmüş. Parlağından, sünger gibi deliklisinden. Göz diye yüzüne iki kara delik gelmiş de öyle bakıp duruyor Avaz'a.

AZAD

Yak bir dünya ateşi. Ardına bakmadan çek git. Koyver yüklerin palangasız ağırlığını. Ne önüne engel olsun ne ardına destek. Öyle bir, tek başına. Buydu isteği. Değil elbet durduk yere. Önü ardı belirsiz bir iş değil. Yine de... Yoktu bizce buna sebep.

Ne bekledik ne bulduk. Sağdık daha. Ölmedik ya.

"Görmedik ömrümüzde bu kadar eza," dedi yaşlılar. "Bizi alın toprağa saklayın artık, yeter."

Bunu da duyduk.

"Durun," dedik, diyebildik gidenlere. "Mal candan yongaysa da Azad candan öte. Öfke hem bize hem ona düşman."

Azad deyince, yer titrerdi. Kunt bir duruş inerdi, baştan ayağa. Bükülmezin içi ocak olur yanardı da zerre boşalmazdı ağırlığından. İçi oyuk ağaçlar bile dimdikti buralarda, hep Azad için.

Yine öyle durdular. Adımları gitmeye davranmış, kut bildiklerine uzanan eli, kendinden bile olsa, kırmaya ant içmişler.

Geldi ihtiyarın biri, önlerine set diye çektiğimiz yakarıları bir anda eritti.

"O bize emanetti."

Yoktu o saat tutunacak bir dal, bir avuntu. Ne kalmaya ne gideni bırakmaya gönül razı.

"Burada durmalıyız," dedi büyükler.

Durduk.

"Burada durmak bize nasip, bize görev."

"Görev," dedi genç olanlar.

"Biz oraya varıp onu bulacağız," dedi gitmeye davrananlar. "Varınca nasılsa çoktan..."

"Çoktan açılır tepenin ardından güneş. Bu karanlık bu kadar uzun mu sürer?"

"Sürmez," dedi yanlarındaki en yaşlısı, "ben de gördüm çok uzun zamanlar ömrümde. Ama bir kaybolduysa bir göründü güneş. Bir üzdüyse bir güldürdü. Durun siz. Durmak olanaksız değilken henüz."

Bir akşam saatiydi bunu konuştuklarında. Güneş batmamışsa da bir kızıl top gibi. Havada asılı. Sanki evlerin ateşi oraya dek yükselmiş de yanmış kor olmuş.

Yüzümüz, gözümüz kapkara, dumandan. İnce ince tütüyor evler hâlâ. Kovalar dolusu su yetmedi. Bir yalım sardı, saniyesine kül etti onca evi. Karşılarında diz çöküp yalvardık sadece. Elimizden bu geliyordu ancak. Tanrı yere inmişti o gün. Bizden biriydi. Biz şaşkındık, o da şaşkındı olan bitene. Biz nereye gideceğimizi bilmiyorduk. Onun yol gösterecek hali yoktu. Yakarılar o gün, uçuşan küllerle yerlere saçılıyordu.

Evlerimiz çatır çatır yıkılıyordu gözümüzün önünde. Kalasları köze dönmüş, düştüğü yer görmediyse ateşi, tutuşturuyordu. Aldığımız soluk kızıl kara dumanla dolmuştu. Ne eşyamızı ne damımızı alabildik ateşin elinden. Uykuda olsaydık canımızı da alırdı çoktan. Zor attık kendimizi dışarı.

"Bekleyin," diyordu yine adamlar. "Bir kuytulukta bekleyin. Bunu yapanı gördük hepimiz."

Herkes suspus bekleyecekti. Kara bir yumak gibi sarılmışken birbirimize, biri çıktı yürüdü içimizden. Azad. Arapsaçı olmuş dolaşığın ucuydu. Sakınıp vermediğimiz. Kaçırıp göstermediğimizdi. Ondandı bu ateş.

Bir ateş de oydu. Gözü alazlanmış, durduğu yerde köze dönmüştü. Öyle bir fırladı ki ne tutup ne dokunabilirdin artık. Bir adımda çok uzağa yürümüştü.

Ben de koştum arkasından.

"Azad!" diye bağırdım. Duymadı.

"Azad, bir ağıdı niye dolarsın diline? Uzaklara bakıp bakıp...Türkünü söyleyemeden daha. Azad, ağıt neyine?"

Durduk önünde bir akışın. Yıkan, cana düşman akışın. Sakındık kendimizden çok onu. O toymuş daha. Bakmamak gerek birden gürleyip esişine. Bakmadık. Kimi gün bize çekti kılıçtan keskin isyanını, kimi gün yüz yüze getirmediğimiz karanlık suratlara küfredip durdu. Bazı gün ağlamaklı olurdu, güzel başı yumuşar, eteğimize, dizimize dolanır, okşansın diye. O vakit kime yanaşırsa o bir masal anlatmaya koyulurdu. Masalın rengi gümüş. Tadı kaymak. Azad gün yüzü görsün de, unutsun içinde açılacak kara deliği diye. O kara delik ki, hem Azad'ı hem bizi yutmasın da sözle, hikâyeyle, güzellikle sıvanıp kapansın diye.

Azad öne çıktı, gidiyordu. Küskün. Yanakları torbalanmış, sesi kaçmış içine. Gözleri dolu dolu. Dönüp sormuyordu, söylemiyordu. Biz soruyorduk onun yerine.

"Ne oldu böyle?"

Geceyi beklemedi ötekisi. Karanlığı örtü yapmadı ayıbına. Gözün önünde, göz görsün diye. Yaptığını son kez saymayalım diye bir de. Gözdağı vermekti derdi, kimseye gözbağı olmasın diye.

Gün vaktiydi yaklaştı. Yapılar omuz omuza yaslanmıştı, içinde saklıydı Azad. Vermemek için kapı duvar.

Geldi, gördük. Yapıların ortasında çın çın öttü sesi. Taşlar kabul etmedi sesi geri verdi. O daha çok bağırdı. Ne dediği duyulur, anlaşılır olsun diye teker teker, defalarca söyledi. Yetmedi. Bir dolu bidonla çıktı geldi gündüz vakti. Yapıların üzerine bir ateş saldı. Yandık. Dışarı-

lara uğradık. Azad'ı kadınların etekleri altına sakladık. Vermedik. Vermedik. Yaşlılar dedi ona, var git. Çocuğu sana vermeyeceğiz.

Kaçtı gitti öteki. Adamlar peşine düştü. Azad o andan sonra hem bize hem ona küstü. Baba dediğim o, anayurdu bildiğim siz. Düşmeyin birbirinize, deyip alıp başını gitti. Duramadım, ben de peşi sıra yürüdüm. Ev mi kalmış zaten geride. Nereye olsa gitmekti en iyisi.

Bir ağıdı doladı diline Azad.

Bana dedi, "Dön git yurduna. O yurt ki artık benim değil. Siz değilsiniz ateşe kurban, derdi neyse benimle."

O uzadı yürüdü, ben arkasından seğirttim. Ne varılacağı düşündüm ne geride kalanı. Yerim yurdum, taşım toprağım Azad'dı bundan böyle. O arkasına bile bakmıyordu. Aklında bir şey olduğundan değil. Olana üzüntüsü de geçmişti sanki. Hıncı, öfkesi dinip durulmuştu bir parça. Gözlerine bakabilsem, görürdüm içinin sancısını. Değilse de gülünü, güneşini.

O söyledi, yürüdü. Kalınından bile değildi haykırışı. Ne olacak, daha çocuk. Daha sesi ne don görmüş ne soğuk. Yıllarca korunduğu yerin sıcağı var hâlâ üzerinde. Saklı tutulduğu evin soba dumanı sinmiş üzerine de silinmemiş daha.

Azad, ettikse böyle, seni vermediysek babana, annene olan sevgimizden vermedik. O dedi bize, ölmeden önceydi, Azad size emanet, dedi. Biz de bunu bildik ömrümüzün bir sebebi. Sen daha şuncacık bebekken düştün ellerimize ağaçtan, gökten ve yerin tüteninden. Şenlik oldun gönlümüze de seni kendi canımızdan bir oğul bildik. Koymadık kapının arkasında, sofranın dışında, sözün gerisinde. Sen hep aramızda, merkezimizde, canımızın içinde oldun.

Azad, annenin sözünü bilmeden, sormadan nereye?

Baban, gördün, o adam, aldı nasıl ateşe verdi evlerimi-

zi. Koydu hepimizi aç açık, gördün. Sen sanırsın ki, sana olan sevgisinden. Değil Azad, annene olan öfkesinden.

Azad.

Döndü, baktı yüzüme. Baktım gözlerine. Baktım, içi boşalmış. Yüklerinden kurtulmuş, rahatlamış. Salınmış onu bize bağlayan görünmez ipin uçları.

"Sen dön," dedi bana. Baktım. Tutamayacağım kadar ötelere yürümüş.

Dedim, "Babanın yaktığı ateş değilmiş senin yaktığının yanında."

O yürüdü gitti, ben kaldım bir başıma.

ATIN ÖLÜMÜ

Yediğim ekmek, içtiğim suydu Cemşit. Onu kaybettimse, sayanım âlemi kaybettim.

Sabaha karşı kapımdaydı. Sesi soluğu kesilmiş şarkı söylemekten. Rezil bir yağmura yakalanmış. Boyu sudan çekmiş gibi iki büklüm, yıkıldı yıkılacak. Aldım yatırdım. Üç gün kendine gelemedi. Ateşli uykularda sayıkladı üç gün. "Mahi," dedi mırıldadı. "Nur," dedi ciğer söken upuzun bir öksürüğe başladı. Sirkeli bezler koydum, alnına, boynuna. Soğuk bezin yanarlı tenine her dokunuşunda ürperdi, sıçradı yattığı yerden. Sıçradım olduğum yerde, her Mahinur deyişinde.

Üç günün sonunda kendine geldi. Uzun, huzursuz saatlerin, deli deli kâbusların izleri vardı yüzünde. Kara sarı göz içleri. Üflesen gidecek. Un ufak olup dağılacak bedeni, öyle zayıf. Yırtık fanilasını yıkayıp kurutmuştum. Giyinmesine yardım ettim. Bir çocuk gibi bacaklarını divandan sarkıtıp sabırla giyinmeyi bekledi. Sonra ne geldiyse aklına, telaşlandı birden.

"Çıkmalı."

"İşe gitme birkaç gün, bu defa öldürür," dedim.

"Atın ölümü..." dedi, gülümsedi.

Kapıdan çıkarken sordum ancak.

"Kim bu Mahinur?"

"Anlatırım," dedi. Merdivenin korkuluğunu aradı, tutunup zorlukla aşağı indi. Hırıltılı nefesini dinledim. Sahanlığa inene dek üç basamakta duruşunu, yavaştan hareket edişini, ayak sesini, hışırtısını pardösüsünün... Dinledim. Azaldı, yok oldu sesler. Otomat söndü. Merdiven karanlıkta kaldı.

İçimde, terk edilmiş son istasyon da yıkıldı o saat. Trenini beklediğinden değil, bir varıştı bir zamanlar en nihayetinde. Böyle yağmurlu gecelerde sığınılacak bir yer. Yüzümde, ona bakarken gülümsemenin çarpılıp bozulmuş hali... Öylece kalmış, unutulmuş, bozulmuş.

Yıkılan istasyon binasından son kalasların yeri boylaması gibi, yıkıldı yüreğimin dayanakları. Nasıl anlatırsın be Cemşit, diye arkasından, nasıl kıyarsın bana da, anlatırsın, diye diye verdim sırtımı kapıya da bağıra bağıra ağladım.

Gün geçmez gelir evime. Gıkı çıkmaz. Oturur, oturduğunu unutursun. Önüne koymazsan, nerede demez. Koysan da kıyısından, bir lokma. Ağzında büyür lokması. Üstüne bir büyük rakıya bana mısın demez. Ölmüş anası yüzünden hep. Bilmez miyim?

Evde gören, sesi yok sanır Cemşit'in. Gece olup da işe çıkınca, bir meyhanede söylediği şarkı, sokağın sonundaki öbür meyhaneden dinlenir. En içlisinden, neşelisine, tizinden davudisine dek, türlü türlü... Bilmediği şarkı yoktur. En fazla Kara Hüseyin'den okur. Sesinin kıvrımları dinleyenlerin boğazına düğüm olur da, susuz rakıya dayanmadan açılmaz. Cümbüşün, dümbeleğin canı zonklar sabaha kadar gövdesine vurulmaktan. Cemşit sabahla daha okur.

"Vay Cemşit," derler, "bu ne ciğer."

Bilmezler, bitiktir nicedir. Günde iki paket Maltepe'ye. Daha otuzunda bile değildir.

Belki annesi yüzünden, belki değil.

Annesi, şalvarının içinde saklarmış yetmişliğin şişesini. Cemşit kundaktayken anasonun kokusuyla uyurmuş da büyüyünce anne diye bu sarhoş kadını bilmiş. Oradan bir rakı şişesi çıkaydı da, Cemşit sarhoş olaydı sadece. Lastiği gevşekmiş işte şalvarının, ötesini ne bilelim.

Kadının evinde yok yok. Radyosu, televizyonu, merdaneli çamaşır makinesi. İki kolu bilekten dirseğe dek altın bilezikle doluydu. Ya ölünce yatağının altından çıkanlar...

Cemşit, "Benim elim varmaz, alamam o paraları," dedi. Beni çağırdı yanına. "Canfes, sen topla, kolunda koynunda ne varsa, dağıt mahallenin çocuklarına," dedi.

Sanki hiç yok dünyanın kara günü. Çukuru, çıkmazı, muhtaçlığı. Ciğerinin sinsi sinsi çürümesi. Hastalığı, doktoru, hastanesi... Ölü kollardan güçlükle çıkardım bilezikleri. Şişmişti zağar. Diye diye birini bile bırakmadım, evde ne var ne yoksa...

Cemşit ağlasaydı ya mezarının başında. Ağlasaydı böyle olmazdı.

Gırtlağını yırta yırta söylemeye başladı şarkılarını. Acısından. Sağken sahip çıkmamış kadına, pişmanlık demir leblebi. Ne yutabiliyor ne çıkarıyor ağzından. Yapma be Cemşit, dedim. Baktım, gün geçtikçe eriyip gidiyor. Ayakta sallanıyor, hayalifener gibi.

"Kendine gel," dedim. "O öyle istedi, öyle yaşadı. Sana laf düştü mü ki içlenirsin. Sen bak, kendi işine ve de sağlığına. Doktor demiş, ciğerin ikisi de..."

"Canfes kız," der içtikçe. "Onca para, altın nasıl yapılır?"

"Boş ver bunları, çalışmış yapmış, emeğiyle değil mi? Çalmış mı, çırpmış mı?"

Sanki ölene kadar ne yaptığını bilmez gibi sorar. Ben öyle dedikçe, gözyaşları damla damla rakısına düşer de beyaza keser susuz rakı. Meğer bir de sevda çekmeye başlamış Cemşit. Ona içlenirmiş.

Çanına ot tıkadığım dünya. Almış bizi cangılın en kenarına atmış. Orada unuttuğu da yetmezmiş gibi tırnaklarımızla tutunduğumuz bir parça toprağı da alır elimizden.

Tane tane döküldü bir gece. O söyledikçe benim boğazım yumrulandı, sustum. Yumrular boğazımdan göğsüme indi. Bir tabak kor yemiş gibi yaktı durdu içimi.

Bir de evliymiş kadın. Kocamı bırakır kaçarım seninle, diyormuş.

"Nereye, hangi parayla," dedi Cemşit.

Umutsuzluk taş oldu kaldı yüzünde. İçtikçe içti. Kan kustu o gece. Gözlerinin akı döndü sarıya, siyaha. Sabaha çıkmaz diye, başında ağladım.

Daha iyiymiş sabah. Yalandı. Daha çok çalışırsam, demiş kadına. Bu haliyle bir de söz vermiş. Başka bir yere kaçıp, hayata yeniden... demiş. Hayatın yeniden başlar mı ki Cemşit?

Annesinden kalan altınları, parayı çıkardım, koydum avucuna. Şaşırdı.

"Senin için sakladım," dedim. "Hastane masrafları falan... Madem hayat, o kadınla yeniden başlayacak..."

Oysa yolda ölecekti Cemşit, biliyordum.

Gözlerimden ne düşündüğümü anlamış gibi, "Atın ölümü be Canfes," dedi, güldü.

Gülemedim.

AYAKKABILARIMIN BURNU

Ne varılacağa kapılırım ne olmuşu tutarım aklımda. Öyle tüyden hafif, yüksüz. Bir küçük iz de mi kalmaz aklında, derim kendime bazen. Kalmaz. Elimin kiri.

Zamane böyle tomur tomur çiçek olmuş. Yaprak yaprak açmışlar kıvrımlarını, diplerine dek. Ne sap kalmış görülmedik ne sapçık. Ohoo, ortalıkta bir tozlaşma ki göz göze değmeye görsün. Ne işler döner kuytularda. Nemden ne yangınlar çıkar ki işte ortalarda hepsi. Buram buram is kokar üstleri. Herkes bir parça nasiplensin diye.

Şükür, bizimki un böceği. Ne zaman eve uğrasam mutfakta yüzü gözü, eli eteği una bulaşmış, hamur yoğurur. Yoğurduğunu pişirir, akşama varmadan bir tepsiyi bitirir. Tombul etine et olur hamur. Olsun. Dünya diye orayı bilsin, dışarısı kötü. Daha on beşinde yoktu oraya girdiğinde. Şimdi kırkındaysa da bir on beş de hamur payını koy. O zamanın çiroz kızını şimdi ara bul kat kat yağların arasında. İki koluma sığmaz sarılmaya kalksam. Sarılmam ya, o da ayrı mesele.

Dışarısı un kadar beyaz değil, ne yaparsın. Allar, yeşiller, morlar. Dönüp bakmasan hatırı kalır.

Bizim sokakta da vardı biri, bir zaman. Varken iyiydi. Güzeldi, görüntüsü bir cana heyecan. Bir de mesafe, el uzanmaz. Uzansa yanarız külliyen. O evli, ben evli. Saç, baş, akıl, ev bark, düzen mi kalır geriye?

Olsun. O, sokakta, camda, kapıda, pazarda, markette. Giyinip daracık kazakları, çiçekli etekleri. Tıkır tıkır minicik ayakkabılarla geçip gidip, durup bakıp... Bir seyirlik ki dünya harcı değil. Öyle gök katlarının işi. İçer gibi, sonuna kadar. İliğini sömürür gibi bakmak. Baktığın yerin acıyacağını hiç getirmeden akla. O var. Varsa, bir güzellik sayıp yük yürek katmadan hesaba. Göz kayar, gönül kayar. Kayık mısın be mübarek. Açılıp açılıp tatlı sulara. Yok bunda bir günah. Bir dolanıp dönersin. Hem bozulmaz kurulmuş, çatılmış olan, hem üstüne bir gül konar, göze gönle ferahlık...

Uzaktan baktığımdı, camda kapıda gördüğüm. Arada bir selamlaşıp gayet üsluplu, usturuplu konuştuğumdu. Bakardım bazen yüklü market poşetlerini taşımaya zorlanıyor. O saat koşup torbaları elinden aldığımdı. Tövbe, birinde bile değmedi elim eline. Öyle de dikkatli.

Her gün aynı sokağa açılıyor kapımız. O işe, ben işe. Koşturmaların arasında iki kısa baş selamı. Bazen aynı otobüse denk geliyoruz. O ayaktaysa yer veriyorum hemen. Oturunca başlıyorum uzaktan. Upuslu. Usluyum ben. Kim görse sever. Gözünü kaçırıyor, olacak o kadar. Rahatsız mı oluyor sanki? Olmaz böylesi. İşyerlerinde daracık etekler, ince topuklu ayakkabılarla koşturuyor ya. Beyaz gömleğinin yakasından göğüs çatalı görünüyor da aldırış bile etmiyor. İki bakışa mı içerleyecek?

Oysa ben sütten çıkmış ak kaşık misali. Hele karımın yanında. Süt dökmüş kedi. Sokulur, yılışır koltuğunun altına, öyle mahzun yürürüm. Görenler der, ne efendi adam, ne ağırbaşlı. Başım ağırlığından yerden kalkmaz, tek gördüğüm ayakkabılarımın burnu.

Böyleydim ya oydu beni yoldan çıkaran. Sokaktan geçip durdu, bir sabah bir akşam. Benim de gözümün akı o yollara aktı durdu.

Ne yaparsın ki, hayat gailesinin tam ortasına, işe git

gel sıkıntısının içine, evdeki kadının hep aynılığının arasına, bendeki bu çatlaktan sokuldu, boy attı bir kabak sarmaşığı. Bir gün de pat diye açılıverdi çiçeği. Daha, dur demeye kalmadan. Ne oldum ne bittim diyemeden.

Olmuş meğer bir divane o. Ah, ki bu tuzaklara ne ilktir düşen... Anladım. Geç oldu ama aydım bir an gördüğüme. Nasıl olmuş bu...Yüzünün denizinde boranlar, fırtınalar kopmuş. Durdurdu beni çat diye, yolun ortasında.

"Bu çöp kamyonlarına çok kızıyorum," dedi. "Yol dar, geçilmiyor."

"Yazalım belediyeye," dedim.

"Yazalım valla, bidonları burada istemiyoruz, diyelim."

O günden sonra konumuz çöp arabaları oldu. Girişi çıkışı, kokusu, pisliği. Ne çok ortak yanımız varmış meğer. O da çöpleri sevmiyor, misal. O bitti, sokağın oynayan taşları geldi gündeme. Hele yağmurdan sonra basmaya korkuyor insan, dedim. Bir güldü, bir güldü. Sevdiğinden.

Bir gün de küsmüş. Yüzüme bakmıyor. Yolda karşılaşmamak için erken çıkıyor biraz. Güya görmek istemiyor.

İhtimal, bu, gizlice perde aralarından, benim ne yaptığımı gözlemiştir. Ad ad, gün gün defterini, hesabını tutmuştur mutlaka. Şimdi de önüme döküp beni aşağılayacak. Kıskançlığını kusarken, bir zerre kum oldum sayacak beni. Ayağıyla ezip geçecek. Meydan vermedim. Kırmadım da hevesini. Bende, bunca güzelliğinin hatırı var ne de olsa.

"Çok kalabalık oldu bu sokak, gelen geçen belli değil," dedi.

Benim, gelene geçene baktığıma getirecek konuyu. Çuvala vurur gibi yapıp eşeği pataklayacak.

"Sarkanlar, laf atanlar da çoğaldı."

Bak bak. Lafı nereden nereye...Onlar da geçmesin sokaklardan baş açık, baldırı çıplak. Su gibi akıp durmasınlar her yerde. Biraz değmişse gözüm ne var? Denize, nehre, göle bakar gibi durup seyretmişsem sularını. El ayak değdirmeden. Tövbe, bir fiske ıslanmışlığım yok. Yemin billah etsem, inanmaz.

"Senin gibiler kalmadı," demez mi?

Baktım gözleri yaldır yaldır yanıyor. Sesi bir titrem salınıyor, rüzgârda yaprak gibi.

"Gözleri böyle anlamlı bakan...

Kalakaldım, şapa oturur gibi. Şimdi ne desen lafın ucu gidip boka saplanacak. Bu evli başımızla ne işlere bulaşıp nelere yelken açmaya kalkacaktık. Ne anlamı arayıp bulacaktık, bu saatten sonra, öküz altında buzağı arar gibi. Anlam da neydi? Hiç uzun boylu düşünmemiştim. Düşünmem. Gelirsin, bakarım. Gülersin, konuşurum. Ordan burdan, hayattan. Hayat dediğin düz bir tepsi zaten. Ne rengi var ne tadı. Bulduğun anlam, kuş mu konduracak yani hayatın üzerine. Göz eğlenmiş, oyalanmışsa, ne olmuş?

Öyle de... Karşımda titriyor, dut gibi âşık. Gözü gözümde eriyor. Görmedim böylesini. Yelimden savrulacak bıraksa kendini, zor duruyor. Karşıma çıkana dek, çarpmış zaten sağa sola, bir-iki. Kendini yaralamış. Yok yere. Üzüldüm birden haline. Acıdım da biraz. İnsanlığımdan.

O günden sonra, bana halini kırık diliyle açık ettikten sonrasını diyorum, görünmedi hiç. Günlerce camına baktım yok. İşe giderken kapıda oyalandım, yok. Marketin önünde saatlerce bekledim, yok. Öyle olunca beni de tuttu bir acı. Tutmaz sandımdı. Nasıl oldu, ben de anlamadım. Haline mi üzülürüm, halimize mi, çok da ayıklayıp bilmeden. Öyle üzüldüm işte.

Aylar geçti, karşılaştık sokakta. O üzgün, ben üzgün. Bir şey diyemedik. Diyecekleri tükettiğimizden mi, hiç

mi olmamıştı, bilemedik. Karşılıklı susup durmak olmazdı.

"Havalar da soğuk gidiyor," dedim.

"Çok üşüyorum," dedi.

Bunu demesinden anladım, aşkından ölüp ölüp dirilmiş. Acısına acımı katınca meğer çoğaltmışım onunkini de.

Aylar geçti, olaysız. Şükür, dedim, geldi geçti. Verilmiş sadakamız varmış. Sessiz, sedasız, suspus. Ele, âleme açık etmeden. Dile düşürüp duyurmadan. En iyisi de ne onun kocası ne benim karım, içten yanarlı, patlamalı, bu adsız, sansız duyguya uyanmadan, gömdük toprağa.

Bir sabah, bir kamyon girmiş sokağa. Evlerinde ne var ne yok yüklemişler. Apar topar çıktım dışarı. O diri, ışıklı kadın gitmiş de bir sönük, erimiş mum gelmiş yerine. Yüzünden canı çekilmiş, bir tahta kabuk. Kukla gibi, süklüm püklüm, eğri büğrü durmuş kocasının yanında. Baktım uzağından. Kamyona bineceklerken baktı o da son defa. Sadece çiçekli elbisesi tanıdık, içi boşalmış, buruşmuş kıvrımları elbisenin. Öyle baktım, acıyarak.

Toza dumana katarak ortalığı kamyon, çıktı sokaktan. Arkasından bir kuş sürüsü doluştu sokağa. Cıvıltılı. Allı pullu geçtiler. Kanat çırpıntıları çarptı yüzüme. Bir ferahlık oldu sanki.

BİR MAHZEN DOLUSU ÇİÇEK

Kuş gibi açmıştı ağzını Sefa. Açıp kapamıştı.

"Bir şey mi dedin?"

Mır mır söylendi ağzının içinde. Bazen dili dışarıda. Soluk soluğa. Fena olmadı.

"Deme," diyor Süreyya. "Yazık adama."

Yazıksa, oluru olmazı bilsin. Gün geçmeden damlamasın evin önüne.

"Gelmeyeyim mi Osman Abi," diyor beni görünce.

"Gelme oğlum, görmüyor musun durumları?"

"Görüyorum da, ne bileyim?"

Zehra fena kovmuş bunu. O da çiçek işine girmiş. Babadan kalma eski evin mahzeninde, var yüz çeşit çiçek. En çok da küstüm çiçeği, en öne dizmiş.

"İnsan dokunmaya kıyamıyor abi," diyor. "Küçük yaprakları kıvrılıyor içine."

Zehra'ya küsmüş.

Yüzüne bir örtü inmiş sanki. Karasından. Bir damla, aktı akacak zehir zemberek bir söz. Yutmamış, tutmuş ağzında. Ağzı mühürlü. Feriştahı gelse açmaz mührünü, öyle de inat. Açıp kapasa da ses namına bir şey duyamazsın. Zehri dilinin altında.

"Tut saksının ucundan," dedi yine mır mır.

Koştum. Boyumca var saksı. Pişmiş topraktan, ağır.

Sırsız, cilasız. Böylesi iyi, diyor. Çiçekler için toprak yığmış evinin önüne. Gübresi, ilacı, çiçek coşturanı ayrı. Poşet poşet.

"Anlıyorsun sen bu işten," diyorum. "Parası nasıl?"

Yüzüme bakıp kalıyor.

"Ne parası?"

"Satmıyor musun?"

"Yok."

Mahzen çiçek dolu. Devetabanından, orkidesinden, küpelisinden, patından, hercaisinden çeşit çeşit.

"Kaç para verdin bunlara oğlum?"

Yüzüme bakıp kalıyor Sefa. Zehra'ya takılmış.

Zehra bir giz kumkuması. Neyi sevip, neye sövdüğü, nereye göçüp, kimi tuttuğu hiç belli değil. Sözü sır, suskusu bela. Kork iki gözünü devirişinden. İnsanın sırtından bir ürperti halinde geçer Zehra. Aklından ya da yüreğinden bir fiske alanın vay haline. Sevdirir de kendini, sırnaşır kedi gibi. Bulaşır.

Sefa'nın sevebilmesi ondan. Yoksa iki cihan bir araya gelse, taş çatlasa, yer yarılsa, gökler yerinden oynasa, Sefa yanına mı yaklaşabilirmiş Zehra'nın. Aman, bu da Zehra'nın demesi. Tuzu, şekeri, soyu, topazı yerinde ya, sanıyor bir dünya onunla var ve de yoktur o olmazsa.

Biz de tanırız Sefa'yı. Az çok. Süreyya'ya kalsa adam bir edebî abide. Çiçeğe düşkünlüğü de bundanmış. Sözü şiir gibi, sesi müzikli, elleri ressam elleri, pozu heykel, gözü mürdümeriği. Morlu, buğulu, iri iri. Kız Süreyya, yok mu şimdi senin bu anlatımında bir yürek işi?

Kızarıyor mu ne? Ah ama aynı anda yüksek duvarlı bir kaderin içinden, en derininden konuşur gibi konuşuyor Süreyya.

"Anlamak ne acı be Osman Abi."

Sefa'nın aklı Zehra'da. Onu bir su damlası sayıyor. Toprağa düştü düşecek. Düşünce emilip yayılacak. Can olacak, olabilecek. Evlenip seneye bir çocuk peydahla-

maya bakar. Bu kadar basit. Zehra bu işler için doğmuş. Doğurmayı kutsal bir silah olarak saklar eteğinin altında. Doğanın verdiği Zehra'nın da tepe tepe kullanacağı.

"Sefa çoluk çocuk içinde bunalmaz mı Osman Abi? Bu kadar şiirli adamın damarını kurutmaz mı evlilik?" diyor Süreyya.

Ne var ki Sefa, Zehra'ya tutkun.

Aman, dedim bir dokun bin ah işit. Meğer ne yaşarmış yürekte. Ne yaşar, nelere ölüm hükmü yazılırmış. Benim bildiğim Sefa, bu zaten. Dört duvarı evi bilsin, evinin mahremini yuva bilsin. Yuvanın acısı, sevinci, sıkılmışı, kırılmışına da yen yapsın ömrünü. Yuvarlanıp gitsin.

Zehra biraz cıva soyundan ya. Kayıp gidecek gibi olunca böyle kıymete binmiş. Bir hayale kahraman oldu diye vazgeçilmez olmuş. Zehra o hayali, kâh küçümsemiş kâh elinin altında tutmuş. Geçen gün de ne olduysa bir kavga çıkarmış, kovmuş Sefa'yı.

Süreyya içten içe kızgın ve de kırgın. Sefa'nın yüreği yaralı, çiçek işinden de nasıl çıkacağı belli değil.

Anladım, bir iş gelecek başına. Öyle de oldu. Bir sabah dayandılar kapısına. Çiçeklerin parasını alacaklar, bir kuruş ödememiş. Bir tanesini bile satmamış çiçeklerin, kıyamadığından. Şunu Zehra'ya veririm, bu da Zehra'nın. Bu Zehra'nın salonuna yakışır, derken...

Sefa ortadan kayboldu. Mahzen kilitli kaldı. Çiçekler içeride. Günlerce kapısını aşındırdım, yok. Çiçekler kuruyup kaldı içeride.

Şimdi; Süreyya, sardunyalı öyküler okuyor bugünlerde, üzgün.

Zehra biçki dikiş kursuna yazılmış, çeyiz hazırlığı diyormuş soranlara.

Sefa, bir saksı küstüm çiçeği yollamış bana. Uzaklardan.

LEL

Kapının kolu kayboldu. İçeride kaldık. Bir dünya insan. Olsun. Yalnızım ben. Yatağım yorganım da bol. Yetmedi yine de. Köşelere bir öbek toplaşıp oturdular. Dizlerini karınlarına çekip. Heybeler baş altı.

Lel ağlamaya başladı. İki gözü iki yumru. Hıçkırarak.

"Annem merak eder."

"Burada olduğunu söyledin ya."

"Burası nerede?"

Aklı karışmış Lel'in. Akşamki hengâmede.

"Sen yatak çıkardın ya Lel. Yardım ettiniz birbirinize."

Yemeğim yoktu. Annemden kalma büyük tencereleri çıkardım hemen, ancak yeter. Fasulye, nohut, buğday, pirinç... Dolapta ne kaldıysa katar karıştırırız. Onlar sessiz bekliyor.

"Hiçbirinin gözleri görmüyor Lel. Yanmış."

Kapının kolu kırılmıştı demirinden. Birkaç gündür üstündeydi. Yerinden çıkıp düşse de takılıyordu. Yok. En son kim girdi eve? Tutanın elinde kaldı herhalde. O da dalgınlıkla çantasına attı. Arayın. Minderlerin altına bakın, yorgan içlerine. Yerlere. Öyle bir hızlı koşuştu ki girişiniz, can havliyle. Buluruz elbet kolu, burada kalmadınız ya.

"Dışarıdan biri gelirse açıp girebilir, anahtarla açılır," diyorsun Lel. Öyle. Ama kim gelir ki bana dışarıdan?

"Komşuya seslen. Gelsin açsın."

"Rasim o. Gelemez. İki ayağı yok zavallının. Camdan bakıyor, öyle. Karısı da yok. Kendi işini yapıyor ama."

"Yoldan geçenler olur."

"Olur. Sabah erkeninde olur. İşe gidenler, vardiyadan dönenler."

"Camdan ayrılma Lel."

Ötekiler yok gibi. Gözleri yanmış. Elleri, sırtları kıpkırmızı. Ne sürsek? Bütün gece kıvrananlar oldu, inleyenler. Kâbus görenler. Peşlerindeki adamları görenler olmuş. Bağırarak uyandılar. Uykusu kaçıp oturanlara anlattılar. Tuvalet sırası upuzun bir kuyruk oldu. Bu sıkıntı daha ne kadar sürer, diye alçak sesle konuştular beklerken. Sigara dumanından evde göz gözü görmedi. Ben içmem. Ses etmedim yine de.

Çıkmak istiyorum diye, bir bağırış tutturdu biri. Çok genç olanlardandı. Ötekiler onu zor tuttu, sakinleştirdiler. Sabah olsun hele, dediler. Dışarının kara dumanı kalksın. Evine biz götüreceğiz seni, diyenler oldu. Hep beraber eve dönüş hayalleri kurmaya başladılar. Kimi mutfak masasının etrafına toplandı kimi yere, halıya uzandı. Çoğu ayakta kaldı.

Bütün gece uyumadım. Uyananlara çay yaptım, demlik demlik. Ağlayanlara su yetiştirdim. Çocuklara annelerini arayacağıma söz verdim. Arayamazdım oysa. Hiçbirini tanımıyordum.

İçlerinde kıvırcık saçlı bir oğlan rahat, aldırmaz konuşuyordu. Ohoo, diyordu nasılsa burada değil miyiz? Akşam olunca çıkarız şehre.

"Burası nerede," dedi Lel yine.

"Sen bu insanları tanıyor musun Lel?"

"Biziz abla," dedi Lel. Tanıması gerekmemiş. Şehrin kadını, erkeği, genci...

Kapının kolu yok zaten. Siz en iyisi çıkmayın bu evden. Pencereyi kapat Lel. Duman gelmesin.

"İçerisi havasız kaldı. Çok insanız biz abla."

Olsun Lel, ben yalnızım. Sen bu peyniri pay et tabaklara, yanına üç zeytin. Kuru ekmekleri saklarım buzdolabında. Atmam hiç. Fırınlayınca, kıtır kıtır. Yeter hepimize.

Görüyor musun gözleri açıldı Lel. Açılınca gülmeye başladılar. Olanları anlatıyorlar birbirlerine. Sesleri de çoğaldı karınları doyunca. Keyifleri yerine geldi. Ellerime sarılıyorlar durup durup. Olur mu, her zaman, diyorum ben. Yine gelin. Bir şarkıya başlıyorlar ben öyle deyince. Önce mırıltılı, sonra yükseliyor sesleri. Bende nasıl bir sevinç. Bayram gibi. Çok oldu bayram kalabalığı görmedi evim Lel.

Sevinçten dört dönüyorum evin içinde. Pencereden bakıyorum. Rasim yarı beline dek sarkmış, bizi dinliyor. Bir şeyler oluyor anlamış çoktan. Söylemez kimseye. Perdeyi aralıyorum, el kol işaretiyle anlatıyorum Rasim'e. Biz burada çok mutluyuz, diyorum. Ah, kapının kolu kaybolmamış olsaydı, bu oğlanlardan biri seni de, kucakladığı gibi kuş gibi uçururdu buraya diyorum. Rasim el çırpıyor, perdenin arkasından çırpıyor elbette. Tedbirli Rasim.

Şarkı bitince doğruluyorlar yerlerinden. Üstlerini başlarını düzeltip çıkacaklar. Kapının önüne birikmeye başlamışlar zaten. Kendi sevincimden görmemişim. Gidecek misiniz Lel? Kapının kolunu bulamadık ya, nasıl...

Yüzleri asılıyor hepsinin. Evlerine gidecekler, işlerine, okullarına. Kiminin annesi kiminin çocuğu, eşi merak eder. Siz de haklısınız Lel. Şimdi çıkmayın yine de. Dışarıda, köşe başlarında patırtılar... Yine tomur tomur patlamaya hazır şehir. Akşamki dumanı çekilmedi daha.

Çıkacaklar. Ayrılmıyorlar kapının ağzından. Vazgeçmiyorlar. Boynum bükülüyor, ayaklarımı sürüyerek yürüyorum koridorun sonuna doğru. Konsolun çekmecesini açıyorum çaresiz. Kol, garip, yatıyor orada. Elimi ürpertiyor soğukluğu. Dün akşam nasıl da sıcaktı halbuki.

Kaç insan eli dokunmuştu ona. Yavaş yavaş geri adımlıyorum koridoru. Hepsi beni bekliyor. Kol elimde, biliyorlar. Kapının göbeğindeki kara boşluğa yerleştiriyorum kolu. Aşağı bastırınca kapı açılıyor. Akın akın, sel gibi çıkıyorlar dışarı. O kadar insan nasıl sığmışlar evimin daracık odalarına. Şaşırıyor Rasim, çıkanları sayıyor. Sayma Rasim, koca şehrin insanı saymakla biter mi, diyorum.

"Üzülme," diyor Lel. "Yine geliriz."

"Akşam olsun gelirler," diye sesleniyor Rasim karşıdan.

Gelecekler.

"Sen de kapını açık bırak bundan sonra," diyorum Rasim'e. "Onlara açık kapı gerek."

Perdenin arkasından el çırpıyor Rasim. Akşama o da ardına kadar açık bırakacak kapısını.

İHTİMAL

Fil ayağıyla on adım uzakta dur. Bak bakalım bu işler enine boyuna tastamam olmuş mu? Eksiği dolacak, fazlası yontulacak mı? Gönle el değmeden bir kenara atılacak da, bir daha tövbe mi denilecek? Anam babam, bir yüz görmelik değil ki... Ötesine canımız feda. Var bu işin upuzun geceleri, ağlayan sabahları, yürek daralmaları, iç sıkıntıları... Dile kolay. Olmazlandı mı ölüm gibi gelişleri, olura kaydı mı bir yürek atışı var ki, ona da dayanmaya can isteyecek. Ne diyelim. Bir defa gönül düşürmüşüm Mine'ye, onu ece saymışım.

Sen de otuz okka, ben diyeyim elli. Öylece ağır yükü var bu insan soyunun. Diyene, diyebilene ne gam. Böyle dut yemiş bülbüllerin var bu dünyada çekeceği. Cehennemden de ileri. Öyle üç-beş yıl da değil, yeni yetme zirzoplarınki gibi. Saymayı bıraktım, sen de on beş yıl ben diyeyim yirmi.

Daha alnım yeni yeni sivilcelenirken yazılmış oraya Mine. Harita metot defterlerimin her bir karesine adı renkli mürekkeplerle yazılmış. Sabahın kör karanlığında kalkıp yana zorbela yatırdığım saçlarımla, sokak başlarında beklemenin heyecanı, tahtaya her kaldırılışımda onun bakışlarının altında kekelemenin sıkıntısı unutulmamış. Sınıfça çekilmiş toplu fotoğrafta, tırnak ucu ka-

dar görünen Mine'nin gülümsemesini, ne gelinlikli fotoğrafı silebilmiş aklımdan ne de başka kızların gülümsemesi.

Çok haberleri uçtu o taraftan bu taraflara Mine'nin. Hepsini duydum, biriktirdim. Soluğumu izler gibi izledim uzaktan soluğunu. Kimselere duyurmadım. Önceleri iyiydi haberler, sonra kötüleşti. Dünya hali, hem zindan hem gülistan. Ne sevinmeye ne ölene dek üzülmeye bırakır insanı. Günün birinde bir telefon etti ya Mine, geliyorum dedi ya...

Öylece oturuyordu gördüğümde kapının önünde. Ne içeri girebilmiş ne yürümüş gitmiş tüm yolları gerisingeri. Bekleyip durmuş. Yüzü limon, elleri saydam, sakız hamurundan. Dut teleği gibi olmuş gözleri, delik deşik, ağlamaktan. Görünce beni yolun başında, baştan ayağa titredi de koşarak ellerime sarıldı. Ben ettim, sen etme, diyecek hali yok. Değil o kadar. Ne etmiş fukara. Bir can, bir de canının yongası, tahta kapaklı dikiş makinesi, valizinin yanında. Aldık, eve yürüdük.

Bakışları hiç değişmemiş. Göz altları morarmış, sesi çatallanmış ya, üzüntüden. Geçer. Benim içim tıka basa sevinç. Korkuyorum dışarı taşacak diye. Okul çıkışlarındakinden de beter donuk duruşum. Emlakçı ağzımla evin girdisine çıktısına, tavanından doğramasına dek bütün özelliklerini bir solukta sıralamam hep ondan.

"Nicesin bu zamandır?" diyemeden.

Ağlamış, susmuş, sarılmış bir kör belaya. Anlatmadı. Anlatmaz. Ben anladığımdan pay çıkarırım, derim böyle böyle. Dediğim kabul gördükçe gözlerinin kat kat parıltıları açılır. Bir o kadarı da bende. Boşuna koşulmamış, bunca yolun sonunda gelip bulunmamışım.

Girdik öylece evin yağmur pası demir kapısından. İçerisi kesif rutubet. Olsun. Yukarı kata çıkardı merdiven. Küçük ama ışıklı bir daireye girdik. Hali, haraptan hallice.

"Buraların lüks dairesi bu kadar oluyor," dedim.

"Tam bana göre," dedi.

Sesi titredi. Gözleri parladı. Banyoya, mutfağa, odaya, sonra tekrar mutfağa girdi çıktı. O saat, duvarlarının sıvası parça parça kalkmış, döşemesi kırılmış, dolap kapağı, musluk başları, taharet çubuğu bozulmuş bu evin boş odalarını, en güzelinden bir hayalle doldurmuştu. Belli ki bir başınalığı özlemiş, nasıl. Aylarca bunun hayalini kurmuş yanındaki adam canını yaktıkça. Yatağın ucuna büzüşüp gizli gizli ağlamış. Şimdi bu daracık evde geniş bir nefes alıyor ki ihtimal, odaların birinde beni bırakıp öteki odadan sesleniyor, pazar sabahı benden önce kalkmış da, kahvaltıda yumurta ister misin, der gibi. Duvarı boyatmalı derken, her yaz rengine birlikte karar veriyormuşuz gibi bakıyor yüzüme. Açık renkleri severim, diyecekken, pencereler küçük, aydınlık olur, diyorum. İhtimal, bu berbat evi, içinde ben varım diye seviyor.

İhtimaller döndürüyor dünyayı. Gözlerine bakıp dalıp kalıyorum.

Beni hiç düşündün mü Mine,

"Çarşıya yakın."

düğününe neden gelmediğimi,

"İki cephe de yola bakıyor."

kocanla her gelişinde dükkânı kapatıp ortadan kaybolduğumu,

"Bir ev daha var elimde istersen ona da bakalım."

babanın cenazesinde bile elini neden sıkamadığımı düşünüp,

"Burası daha iyi."

boş ver, geldin ya.

"Kirası ne kadar acaba," der gibi oldu.

Konuşturmadım, susturdum kibarca. Bizim, yolda bağda apaçık kalanın parasında olmadığımızı anladı ya, utandı dediğinden.

"Lise arkadaşı değil miyiz, kolaylık yapacaktır sana," dedim. "Ev sahibi fen sınıfından Hüseyin. Hatırladın mı?"

Hayır, unutmuş. Demek sadece beni...

"Rahmetli dedesinin bu ev. Akmasa damlar diyenler çok. O çoktan elinin tersiyle itip... Zengin de değil ya, gönül tokluğu."

Gözleri doldu doldu boşaldı yanımda. Ben nasıl görmedim bunca insan sıcaklığını da en aşağılığından bir balçığın dibine düştüm, demedi. Diyecek değil ya. O zaman öyle demiş gönlü, ona gitmiş. Şimdi ne olmuş ne bitmiş, bitmiş mi? Yapayalnız düşüp yola bir beni bulmuş.

O öyle ağlayınca durdum metanetli. Kırk yıllık dost duruşu.

"Üzülme," dedim. "Gelmiş, geçmiş olsun."

"Öyle," dedi. "Birkaç parça eşya almalı."

"Alalım," dedim.

Çıktık evden. Yüzümüz çarşıya mı dönük, değil mi, düşünmeden, yan yana, kaç yıldan sonra, yan yana yürüdük.

"Bizim lise yolu değil mi bu," dedi.

"Öyle," dedim.

Gözleri bir daha doldu.

SES

Bir küçülmüş baş, kol, bacak. Gövde handiyse yok. Cılız bile denemezdi, başka bir şey. Yürümüyor, sürüklüyordu ipten bedenini. Sokak lambasının loş ışığında, kendinden kara yüzünde bir çift göz, sanki bilyeydi, saydam. Düştü mü, kendini yere mi bıraktı, anlayamadım. Tortop olup kaldı yerde.

Ondan ve benden başka kimse yoktu. Ben hızlı adımlarla yürüyordum, bir an önce geçmeye çalışıyordum şehrin bu en pis caddesini. Başına dert almak istemeyenlerin telaşlı, ürkek kaçışı da denebilirdi yürüyüşüme. Sonra bağırdı. Yattığı yerden, öyle bir bağırdı ki, birkaç yerinden yırtılıp sesi, öyle yayıldı sokağa. Partal parça bir şey oldu. Yarasalar gibi döndü ortada, kör. Şeytan uçurtmasının upuzun kuyruğu olup, kıvrılarak uzaklaşıp gitti.

Yankısı, duyanı, yanıt vereni yoktu. Rastlantıyla sokağın karşısında olmasaydım duymayacaktım. Ya da ben neredeysem gelip orada bağıracaktı, ihtimal. Arkama dönüp baktım. Geceydi, yağmurdu, geç bir vakitti epey, ıssızdı. Ne gözüne göz olabilirdim ne sesine umar. Onun acı mı, lanet mi, küfür mü ne olduğu belirsiz haykırışı sadece başımı ona doğru çevirmeme neden olmuştu. Ne merak ne merhamet uyandı içimde. Ne de yanına gitmek geçti aklımdan. Yürüdüm sesin aksi yönünde. Bu, dün geceydi.

Üç kat yorganın altında tir tir titremeden çok önce. Saatlerin toplaşıp başımı beklediği, kulağımın zarında güm güm patladığı zamandan da önce. Bir kara kâbus olup bedenimi kaplamıştı ateş. En baş edilmez korkuları alıp getirip başımdan aşağı boca etmişti.

Korkuyordum. Seslerin uzayan görüntüsünü yitirmekti korkum. Uzak seslerin, yakın olanların. Karşımda, önümde, yanımda olanın, en son aklımda kalanın. En çok onun. En çok onun gereksinimi vardı hatırlanmaya. Var olamazdı başka türlü. Oysa bir sesi hatırlamak nasıl da zordu. Kulağımda çınlamasının bıraktığı tınıyı yeniden yaşamak... Yokken var kılmaya çalışmak.

Günlerce evimde, yatağımda kıvranırken, korku, var olduğuna inandığım tek şeydi. Kaybediyordum o sesi ve korkuyordum nedensiz. Sokaklar, caddeler, koca bir ağız gibi açık duran şehir, beynimden önce yiyip bitiriyordu o adamın sesini. Ses kayboluyordu durmadan. Ortaya çıkıp yine kayboluyordu ve ben her gece aynı rüyayı görüyordum. Adam bağırıyordu ve ben hızla uzaklaşıyordum yanından.

O gece, adamı gördüğüm gece, evime girer girmez karamsı bir rüzgâr doldu sanki açık kalan kapıdan içeri. Eşyanın, döşemenin havı tozu ne varsa katıp karıştırıp döndürdü köşede. Açık unuttuğum pencerede tül perdeler çırpınıp durdu. Kapıyı omuzlayıp pencereyi kapatayım derken oldu ne olduysa. Bir çarpılma ki, anlık... Akkor gibi kulak kepçem, uğul uğul odanın içi, dışarıda yağmurlu, rüzgârlı kıyamet...Yatağa zor attım kendimi ki dinip durulacak gibi değil. Ne yapacağımı bilemedim. Sabaha kadar titredim bir gümbürtünün altında. Yeri göğü inleten değildi, başımın ağrısı değil.

Günlerce yatağımdan çıkamadım. Merak edip telefona sarılan herkese iyiyim, ilaçlarımı alıyorum, diyordum ya, bu korku onlara anlatılacak gibi değildi. Ölümcül bir seslenişe tutulmuştum.

O gece, boşluğa bırakılan sesin, sokak aralarını dolanıp, köşeleri dönerek beni bulmasını bekliyordum. Gelip beynime sel suyu gibi yürümesini, ne kadar hücresi siniri varsa hepsine dolmasını istiyordum. O vakit ondan kaçırdığım elimi, ona doğru uzatabilirdim. Omuzlarından tutup düşüp kaldığı yerden kaldırabilirdim. Kulağımı ağzına yaklaştırıp ne demeye çalıştığını anlayabilir, belki bir umar bile olabilirdim o vakit.

Dayanamadım bir gün, kendimi yollara vurdum. Her yerde o adamı aramaya başladım. Onu gördüğüm sokakta bekledim, gecelerce. Öteki sokaklara, caddelere, ev önlerine duvar diplerine... Bakmadığım yer kalmamıştı. Şehir, koca bir labirent olmuştu ve onunla ben, uzak koridorlarında geziyorduk labirentin. Zaman zaman birbirimize yaklaşıyor olmalıydık, belki bir dükkân tentesi engel oluyordu onu görmeme, belki o benden önce dönüyordu köşeyi.

Labirentin yolu ne ona götürüyordu beni ne de evime. Aylarca dışarıda, sokaklarda, duvar diplerinde uyumaya başladığımın farkında bile değildim. Bir gün arabaların birinden biri seslendi, durdum. O da durdu, arabadan indi. Arkadaşım yüzüme şeytan görmüş gibi bakıyordu. Üst üste sıraladı bir dolu soruyu. Nasıl bir ürküntü içinde olduğunu anlayamıyordum.

"Ne oldu sana... ne hale dönmüşsün... bir deri bir kemik... hemen bir hastaneye..."

Anlatacak durumda değildim. Kaçar gibi uzaklaştım yanından. Yüzüme dertsiz bir gülümseme oldu kaygıları. Ne gam, bedenimin eriyip bitmiş olması, dedim içimden. Ötesi hepten bir boşluk olmuştu zihnimde. Sadece bir boşluk. Bana, neden yollardasın, diye sorsaydı, verecek bir yanıtım yoktu. Varsa da ben hatırlamıyordum artık.

Sonunda bir gece gördüm onu. Yine benzer sokağın

birinde. Karşıdan geliyordu, oydu, saydam bilye gözlerinden tanımıştım onu. Bir yere yetişmek istiyor olmalıydı, onu ilk gördüğümden daha hızlıydı adımları. Aylardır bu ânı beklemenin heyecanından, ne yapacağımı bilememenin telaşıyla yalpalıyordum. Kaldırımın yükseltisini göremedim. Ayağım takıldı, yığıldım olduğum yere. Gözüm ondaydı, hızla uzaklaşıyordu benden. Bir daha onu bulamamanın korkusuyla bağırdım, nasıl...

Ciğerim yırtıldı. Jilet yutmuş gibi oldum aynı anda. Sesim ikiye, beşe ayrılıp gürültülerle boydan boya yırtılıyordu. Bu sesle ne dediğimin anlaşılması mümkün değildi artık. Gel, diyordum ona. Dur da olabilirdi. Beni bekle, gitme, ya da... ya da sadece gel... Hepsi olabilirdi dediğim ama hiçbiri olamıyordu işte. O, yolun karşısında bacaklarını birbirine dolayarak hızlı adımlarla yürümeye çalışıyordu. Benim sesimin sokağa bir acayip kuş gibi dolmasıyla bir an durdu, başını bana çevirdi. Uzaktı karanlıktı, yağmur başlamıştı üstelik. Sokak lambasının ışığı yüzüne vuruyordu. Başı bana dönüktü. Gözleri de bendeydi, bir ihtimal. Öyle olmalıydı. Bunu düşününce bir kez daha bağırmak istedim ona, sesimi duyurabilmek değildi derdim. Duymuştu, bakıyordu işte. Ne demek istediğimi anlatamamıştım ona. Orada bir boşluk açılmıştı sanki. Sesle söz arasına giren, giderek genişleyen, sonsuza kadar büyüyecek bir boşluktu bu. Sesin anlamından uzaklaşmaya başladığı o anda, bir an, sokağın dönüşlerinde kaybolmak için giden sesimin arkasından baktı gibi geldi bana.

Bir anlıktı durup bakışı. Çok kısa bir an. Hızlanarak yürümeye devam etti.

ÇİĞ TOR TARAZLI

Ömür sona yaklaşınca basitleşiyor. Dayanılmaz oluyor karmaşığın gerginliği. Hele yoksa yanında artık, dayanağım dediğin. Tezden göçüp gitmişse.

Etrafa saçılan eşyaları toplamalı. Kıza da yazık, çok söyleniyor. Toplatmam diye ayak dirememe kızıyor ya, o da anlıyor sanki. Sustu. Baba, diyor sadece, böyle odana kapanarak ömür mü geçer, çık dolaş, arkadaşlarını bul. Tadım yok, diyemiyorum. Bazen belim ağrıyor, bazen ruhum. Dışarının deli uğraşları gelmiyor mu sanki odama. Sesleri, ne yapsam odama doluyor. Onlarla bu kadar uzaktayken bile başa çıkamıyorum.

Bir dünya günü de sabaha ermiş. Etraf ışıldamış. Dükkânlar çoktan kepenk açıp siftah etmişler günlüğünü. Tak takları başlamış demircinin, tahtacının, yapıcının. Sesler sesler içinde çoğalmış, erimiş, bir olmuş. Kulağıma bir uğultu halinde geliyordu. Durdum, pencerenin kanadını itip havayı kokladım.

İçeriden Ayşen'in sesi geldi.

"Baba kiler, dolap boşaldı. Sen hâlâ buradasın."

Gün, pazar kurulma günü.

Bir kuru peynir, bir çanak küflü zeytin koymuş masaya. Bekliyor. Bakınca masaya, içim çekilir gibi oldu. Annesi sağken böyle miydi bu sofra? Yeşilinden kırmızı-

sına bulup buluşturur, donatırdı her sabah. Ayşen'in yüzü düşmüş, ağlamaklı.

"Hakkın var, çıkmalı artık insan içine."

Deyip, aldım pazar çantasını yola koyuldum. Ne vardı bu kadar uzağa atmışlardı pazaryerini. Eskiden şehrin içindeydi. Bir adımda yanındaydık. Arabalar gidiyormuş oraya kadar. İstemem, yürürüm ben. Eski tanıdıklar. Ne de çoklar, her adımda biri dikilse karşıma, herkese bölüp bölüştürsem sözü, oradan buradan, eskilerden, yenilerden... Yok, ben bugün eve dönemem. Görmezden geldim. Yön bozup yol eğleyenden uzak durup koşar adım yetişmeye çalıştım.

Aklımı, yönümü, kulağımı dikkatimi uzaktaki pazara vermiş gidiyorken oradan gelen uğultunun içinde bir acayiplik peydah oldu. Bir uğursuz, bir cana ziyan bağrışı seçer gibi oldum. Yaklaştıkça artıp vızıldıyordu. Sesler içinde bir bozuk ses. Çiğ, tor, tarazlı. Kabuğu var, içi yok ceviz. Pis bir koku gibi yayılıyordu etrafa. Nedir bu sesteki, derken, ben zaten ona doğru çekiliyordum.

Şehrin dar, kasvetli, cığıltılı sokaklarından geçtim. Onca kadın, çocuk, adam sesi, onca motor, makine uğultusu uzaktan geleni bastıramıyordu.

Sonunda önümde bir derya yayıldı pazaryeri. Sergi tenteleri gül yaprağı gibi katlanıyordu birbirinin üzerine. Aralarına sebil gibi insan soyu bir avuç dökülmüşler, kımıl kımıl oynaşıyordu. İçlerine girdim. Dağıla döküle, vurula kırıla, yürümeye gayretli. Kulağımdaki sesi bulmadan dövüşüp yenilsem de dönmeyecektim. Kadınların kayadan sert, lahana, patates, soğan torbaları bir bir vuruyordu döşüme. Kıvranıp iki büklüm olmaya kandığım an, çocukların demir ökçeli ayakları başımda patlıyordu. İki elim başımda, yetsin derken, ayak parmaklarımı narenciye arabasının tekerleri eziyordu. Yol ezadan başka bir şey değildi. Bütün bunlardan da zoru bir topuz gülle gibi

gözüme çarpan kalabalığın varlığıydı ki canıma sıkıntıyı veren de oydu.

Ben alışkındım şehir kıyısındaki evimin sakinliğine. Bir insan bir insana değdi mi bu kadar mı gürültü çıkardı? Anlayası değildim. Çokluk çiçeklerimdi işim. Bu hayhuyun içinde işim neydi? Diyorsa da dilim, kulağıma çarpan sesin peşine neden düşmüştüm acaba? Pazaryerine varınca ses ses olmaktan çıkmış bir acı zehre dönüşmüştü. Kulağımdan girip beynime, kanıma, tüm hücreme doluşuyordu bu zehir. Girdiği yeri önce kıyım kıyım yerinden edip zorla oraya yerleşiyordu. Yerleştiği yerde yılanbaşlı bir oka dönüşüyordu ki delik deşik ediyordu. Bir kötü daha içinin acısını yayıyor ortalığa diyerek hızlandım.

Ne kadar olabiliyorsa o da. Yürüme, düşme, kalkma, koşma karışımı bir halle pazaryerini geçtim. Çıktım bir boşluğa. Ardımda kaldı civcivli kımıltılı kütle. Bir rahatlık gelir yürüyüşüme diye düşünürken zınk diye durdum. Arkamdaysa da kütle, ses de o kütlenin göbeğinde kalmıştı. Geri dönmek mi gerekecekti? Nasıl oldu da geçtim?

Çaresiz, az da olsa tazelenmiş bir nefesle daldım, torbalı, etekli, sakallı, heybeli, patlıcanlı, limonlu kalabalığın içine. Bir sağa bir sola, bir arkaya bir öne derken...Tam doncu, gömlekçi, kazakçı, fanilacı sergilerinin önünden geçecektim ki tüyü bitmemiş sarı bir oğlan sergilerin birinin gerisinde bağırdı. Bir bağırdı, öyle bir bağırdı ki tüylerimizin her biri yerinden fırlayıp diken değil bir çivi oldu. Bir acayip kuş mu, çığırtkan mı, belli değil. Dönüp baktım oğlana. Sarıysa da bir kara gölge düşmüştü yüzüne. Kızarıp morarmış. Beyaza, oradan sarıya geçiyordu. İyi olan, bu oğlanın ne diline ne eline uğramıştı, belli. Elini boyundan yukarı kaldırdı da karşısındaki yaşlı adama bir tokat indirdi. Oradakilerin hepsi, yüncü, örtücü, bez bezirgânı donup kaldı olduğu yerde. Bir gözleri sarı oğlan da, öteki gözleri kıvrılıp kalmış ihtiyardaydı.

Oğlan, bu yarım gözlerin önünde bir bağırtı tutturdu. O kötü sesiyle, kötü kötü böğürdü. İhtiyar, başını bir daha ömrü boyunca yerden kaldıramayacak gibi, tezgâha dökülen eşyalarını toplayıp gitmeye çalışıyordu.

Koştum, ihtiyarın kolundan tuttum. Çantasından dökülenleri toplamasına yardım ettim. Oğlana bakıyordum şaşırarak, bağırtısı hayra alamet değildi. Pazarın sonundan duyuluyormuş sesi. O sese koşup yetişecek adamlar varmış meğer. Koştular kalabalığı yara yara, bir kolluk olup geliyorlardı. Çocuğun önünü alırlar, ihtiyarı da bu zulümden kurtarırlar diye bekledim.

Geldiler. En öndeki sordu kalın kalın. Pazaryerinin güvenliği ondan sorulurmuş.

"Ne oluyor?"

İhtiyar anlatsın diye baktım. Oğlan çirkin sesiyle bağıra bağıra konuştu.

"Bu kaftar avuçladı önümü, okşadı, sıktı bıraktı. Sonra bir pençeyle gerimi... Kaçmaya çalıştım, bırakmadı, saldırdı."

"Anlaşıldı," dedi adam.

İhtiyar benim arkamdaydı, sinmişti. Oğlanın önüne baktım, pantolonu yırtılmış. Bilmeden, ihtiyarın önünde ben hâlâ.

Arkamdan bir ses geldi.

"Yanlış anlamış, yok öyle bir şey."

İhtiyarın sesini duyar duymaz başımdan aşağı kaynar sular döküldü. Aman, dedim o ses. Beni yerimden edip buralara kadar getiren. O çiğ, o tor, o tarazlı

"Bilmiyor muyuz seni," dedi kolluk. Aldılar arkamdan adamı. Sürükleyerek götürdüler.

SARMAŞIK

Evler, karartılmış perdelerden süzen ışıkları kadar gerçek. Gerisi silik, hiç yaşanmamış olmayı dileyen hayalet saatlerin geçirildiği yerler. Sokak hep ıslak. Yağmur yağmaz halbuki. Kendinden ıslak.

Gece. Nasıl yapış yapış, oda içleri yanar. Çarşaflar tutuşur olduğu yerde. Yanar deri, değdikçe ateş tuğla duvarlara. Kimse kimsenin etinde oyalanmaz ter yüzünden. Bir dokunur bir kaçar. Öyle olunca, bir gecelik bile olmaz hiçbiri. Bir anlık, bir çakımlık, kibrit alevi. Kimsenin kimseye bir sözü de olmaz. Kimse, yüreği ötekine düşecek kadar çok kalmaz çünkü.

Kaç yılın mahallesi buralar. Ne geçen zaman, ne zelzele, ne insanların itip kakan bakışı yıkmış buraları. Nasıl ki sağlam. Sokağa doğru biraz yamulmuş sadece. İçinin acısından. Bir kabuk duvar say sen bu evleri.

Aşağıdan gelen sesler çoğalır akşama doğru. Hesap hesaba denk gelmez bazen, kimine az kimine çok. Alan mı aldığından, veren mi verdiğinden hoşnutsuz, belli değil. Bize zaten soran olmaz.

Odamın penceresi bakar, böyle kalmış tek bir duvar eve. Duvarın ortasında, ahşap kanatları sımsıkı örtülü camları, boşluktan başka bir yeri görmez. Tırmanmaya doyamamış sarmaşık, kılcal damarlarına dek tutunmuş

duvarın yarıklarına. Yıkılsa duvar, bu hırsla kalır ayakta bu sarmaşık, dünya yıkılsa kalır.

Bu sokak bir dönme dolapmış kalubeladan beri. Ne yana ne ötelere gidebilir. Durduğu yerde döner. Biri iner, biri biner. Ötesini çok diyemem, ben annemden sonrasını bilirim. O ki, kendi öncesini bile demişliği yoktur bana, ben büyüdüğüm bu evde ne bildiysem öteki kadınlardan bildim.

Annem bir salkım söğütmüş, evin en güzel kızı. Varlığı cana değen ateşmiş. Ne ki, ne babam ne onun kor sevgisi durdurabilmiş dönmeyi. Ne annemi ne beni alıp götürebilmiş ötelere. Böyleymiş.

Şimdi, bugünlerin var bir dolambacı, kuyruklu, fiyakalı. Ne konuşsan anlamaz, babam gibi. Gelir her gün. Daha sabahtan güzel bir ayar çeker kafasına, selamın hasını çakar penceremin önünden geçerken. Var git, derim âlemde benden başka insan mı yok. Varsa yoksa sen der o, karanfilli bir gülüşü vardır.

Hiç boş bırakmadım yine. Her akşamki gibi, biraz da eğildim camdan aşağı. Güldü, iç çekişli, yanık. Gürül gürül bir bakış.

Ah, dedim pencereden çekilirken, ben senin o gencecik süt çiçeği bakışını alsam, koysam başucuma süs diye, birkaç gün belki birkaç gece daha kayarız başka bir âleme. Sonra biz de toslarız buranın destursuz duvarına. Ne yıkılır ne yok olur. Taş, adamakıllı taş. Bir kazmayla kırsan bile kırıntısı kalır. O vakit acır senin de o gülüşün. Bu hep böyle olmuştur.

Babam da böyle sarılmış bir zamanlar taş duvardan pencereye. Bir sarmaşık gibi. Annem benden güzel o vakitler. Babam tiril tiril ipek gömleği çubuk bıyığının kıvrımıyla yakmış annemin canını. İşte ben o acıdan doğmuşum. Yok başka bir izahım. Önü sonu bu kadar. Anısı yok, kendi yok bir babadan, kendi var, bedeni yok bir

anneden, öylesine, sade suya tirit bir hayatın başizleyicisi olmuşum.

Şimdi ben senin o –penceremin önündeki kanepeye oturur düşünürüm– dağı tepesi, girintisi çıkıntısı olmayan, yelsiz dalgasız liman kadar güvenli sesini alsam, koysam bu odanın ortasına, önce bu, nedense âlemin iniltisine bulaşmayan yalnızlık, seninkini boğar bir kaşık suda. Çünkü bilir sensin onun varlığına düşman.

Babam bilmiş de ondan yaklaşmamış anneminkine.

Belediye yine göz koymuş bizim nafakaya. Hijyen diyormuş, sağlık falan diyormuş analarının kâğıtları. Ulan, diye başlıyor bizimkiler, bunlar götlerini yıkamayı bilmiyor, biz öğretip gönderiyoruz. Cağıltılı bir konuşma geliyor aşağıdan.

Şimdi ben senin –yatağa, kirli çarşafların kıvrımlarına sığınır düşünürüm– o namuslu, onaylı, sabah dokuz akşam beş gücünü alsam, koysam yanı başıma, senden önce bu evin temelinden birkaç tuğla titrer ve de mahallenin ve onu çepeçevre saran insan yığınının, üsluplu usturuplu aile hayatının kökünü, hepten dinamitlerim.

Ondandır niyetini sayarım yok ve de gülüşünü. Pencerenin önünden geçmiş beyaz temiz bir kuş sayarım seni. Uçup gidersin, bakarım arkandan. Başka bir şey gelmez elimden.

Sanki ben böyle saymamışım, dememişim çek git, bir gece geldin, elinin kolonyalı kokusuyla oturdun karşımda. Ben senin beyaz tenin için değil, pencereden uçan yüreğin için geldim, dedin.

Böyle demen, bir bahar akşamına denk geldiğinden, o gün pencereme bir güvercin konup kalktığından, duvardaki sarmaşığın beyaz ballı çiçeğinin kokusu odama yayıldığından, daha bir güzel geldi.

Sanki annem, evin bütün odalarının gülü annem, gencecik yaşında, o odaların bütün yataklarına benim için

bir parmak sallayışı bırakmamış gibi. Sanki, ölürken bile, "Benim beyaz Sarmaşığım, burada söylenen her söz yalandır. Bu evin dışında yaşamaz o söz. Bir gecelik ömrü vardır. Sen sen ol, kanma. Duy da unut. Duy da bil yaşamasızlığını. Sen bu ev kadar gerçeksin ancak," dememiş gibi. Ben inandım senin sözlerine.

Sen gittin, bir daha gelmedin. Babam gibi.

Durmaz mı insanın sancısı bir yerinde? Sen gidince yürüdü karnıma sızım sızım. Bu pişmanlık. Oradan çıktı lök diye oturdu kaldı göğüs boşluğuma. Tam iki mememin arasına. Bu üzüntü. Sünger gibi yapıştı çekti bütün gözyaşımı.

Geldiğinde oturduğun, uzandığın, beni üzerine çektiğin, sarım sarım sarılıp bana dil döktüğün, döküldüğün yatağın üzerinden, keskin bir sancı geçiyor şimdi. Orta yerimde acımla iki büklüm kıvrılmış yatıyorum.

Kalktım aynaya baktım. Yüzüm limon sarısı. Baktım, senin bıraktığın gibi kalacak sandığım halime. Siyah dalgalı saçlarım, yüzüm ay çöreği, dudaklarım kirazdı. Senin o baygın bakışınla dudaklarım nar gibi yarılırdı. Aynada gördüğümse bir yamuk ayva. Bir hayalet. Bitmiş biri.

"Kız Ayşe Abla, şu yıkılası duvarın sarmaşığını kestirsek ya. Yazın hep arı doluyor içeri."

DÖKME KURŞUNDAN SAKAL

Onların ağızları ağız değil, lağım çukuru. Ruhları çöp poşeti kadar ince. Öyle olunca ne taşır? İçi dışına taşar. O değil çöpün kokusu yeri göğü alır. Biliyor Oğuz olacakları ya, yine de kıramıyor Elif'i.

Hazırlandılar. Şehrin korkunç uzaklığına kurulu, durmadan sancıyan bir yerine, birkaç araba değiştirerek gittiler. Evler, yüzlerine çamur bulamacı sürüldüğünden karası kara, suyun akarı bile berrak değildi. Bir yokuşun başında durdular. Tepeye doğru çift, beş, üç düzenli, arası, geçidi olmayan, uzun kısa, büyük küçük karmaşık evlerin sıralandığı yükseltiye baktılar. Onlar aşağıda durduğundan heyula gibi üzerlerine kapanıyordu evler. Bazıları toprakla santim santim aşağıya iniyordu. Kayma, gözle görünüyorsa da görecek göz yoktu.

Yokuşu tırmanacaklardı çaresiz. Güç almak ister gibi koluna tutunmak istedi Oğuz Elif'in. Elif hızlandı, öteki geride kaldı. Geride kalan, öndekinin ensesine, beyazdı ve kulakları ayva tüylü, güzel başına bakarak düşünecekti.

"Daralan ruhunun duvardan duvara vurması kendini, başka bir şey değil. Ben görünmüşüm güya eciş bücüş kurşun dökmesinde. Ben kapanmışım kara gümrah gibi üzerine. Korkusu bundanmış, peh. Vay ki, zavallı ruh, inanmış. Bize bir yardımı olacağını sanmam ya."

Elif bunu duymuş gibi yarım döndü geriye.

"Geliyor musun?"

"Böyle şeylere inanmak da neyin nesi? Yok mu başka yolu?"

"Varsa da ben bilmiyorum."

Annesinden, ninesinden görüp bildiği buydu. Bir zararı yoktu, faydası çok. Sıkıntı dağıtır, kötünün kem gözü, şeytanın vesvesesi çekilirdi üzerinden.

Oğuz iki adımdan üç adıma çıkardı aradaki açıklığı. Gözünü ayıramıyordu önde gidenden. İçinin dillenmesini durduramıyordu.

"Sen tut bunca zaman yüreğinin yakınında. Yok say kendini, tutkuna kapıl. Sonra böyle savrul birlikte. Ne için?

Öndeki duydu duyacak.

"Yürü bak, iyi gelecek."

Öylece yürüdüler. Evler iyice yamulup eğri büğrü bir hal alırken, içleri onlardan eğri, eciş bücüş insanlarla doldu. Onlar geçerken, gözlerini düşürüp usul usul izlediler yürüyenleri. Alışıktılar, gelen giden çok olurdu o eve.

"Burası," dedi Elif. "Annemle hep gelirdik. Uykumda deli deli bağırmam yüzünden. Domur domur pörtlerdi kurşunun üzerinde korkum. Hepsi suya karışıp silinip gitti."

"İnanmış, çocuk aklıyla. Şimdi bile. Öyle olsun, demiştim. Dediğin, istediğin gibi olsun. Onca yolu bunun için. Sana iyi gelecekse. Sana her yaklaştığımda astım krizi tutmuşlar gibi ellerin boğazında, sıkışan göğsünde, iki büklüm kalmayacaksan bundan sonra. Elini her tutmaya çalıştığımda kızgın demire değmiş gibi acı içinde kıvranmayacaksan."

"Neler oluyor Elif?"

Elif, iki eliyle sımsıkı örtmüş ağzını. Gözleri deli deli. Parmaklarının arasından boğuk konuşuyor.

"Beni öpersen ağzın ağzıma yapışacak. Boğularak öleceğim."

Evin önü bir uzun kuyruk. Eli hafiftir, şifası boldur. Korkuyu bir defada def eder. Mahalleli dedi, onlar durup beklerken kuyruğun sonunda. Orada bekleyenler de dedi aynısını. Onlar da dedi sonunda, kuyruğa yeni eklenenlere.

İçerisi bir küflü karanlık. Soğuk. Çöp poşetini bir kedi karıştırdı, içeriye dek taşıdı çay artıklarına bulanmış sıkılmış portakal kabuklarını. Üzerine basmadan içeri girdiler.

Yarım hol. Kapısı açık kara taşlı hela. Dar, karanlık mutfak, bulaşık taşı lök su. Bir küçük oda. Girdiler. Yerdeki kilimin rengi yok, kirden keçe. Kilimin üstünde minder gibi atılmış, kara kuru yaşlı olanı. Genci ayakta karşıladı.

"Hoş geldiniz," dediler. Diyenler, iki kadın. Alacalı uzun etekler içinde. Başları çatkılı. Eli alnında, yerde oturanın.

"Bazen ağır geliyor," diyor.

Nedir ağır olan?

Öteki mutfağa gidiyor. Bir şeyler hazırlanacak. Bir şeyler yapılacak. Ne onlar? Oğuz bilmiyor. Elif rahat. Huzurlu görünüyor. Daha dökülüp saçılmadan kurşunlar. Baştan kabul bir rehavet yayılmış yüzüne. Parayı peşin veriyor bu yüzden. Yaşlı kadın alıyor parayı, kilimin altına sıkıştırıyor.

Elif bağırarak, tane tane konuşuyor yaşlı kadınla.

"Beni hatırladın mı teyze. Ayfer'in kızı ben. Annemle gelirdik sana."

Elif'in yüzüne bakıyor kadın tanımak için.

"Anneni tanırdım," diyor. "Sen çok küçüktün o zamanlar."

Genç olan, geliniymiş. Yardımcısı hem. Gelin kaynana çalışıyorlar. Oğlu kahvede pişpirik oynarken daha

çok para kaybetsin diye. Bu kadar kişi girip çıkıyorsa eve. Nereye gidiyor gelen para? Eve, üste başa alınmadığına göre. Oğuz iğrenerek izliyor hazırlıkları.

"Kim içindi diyor," elinde bakır taslı gelin.

Elif, çocukluk alışkanlığıyla oturuyor yere. Ocakta eritilen kurşun geliyor fokurtulu. Başına kara çaput bir örtü geriyor gelin.

"Abi, bir ucundan da sen tut."

Tutuyor Oğuz.

Yaşlı kadın kalkıyor yerden. Bir elinde su dolu bakır tas. Öteki elinde bir kepçe erimiş kurşun. Coz diye bırakıyor kurşunu suyun içine. Kurşun yamuk bir topaç olup kalıyor tasın dibinde. Üzeri iğne iğne, girintili çıkıntılı, çukurlu tümsekli bir acayip şekil alıyor.

"İyi ki gelmişsiniz, yüreciği çatlayacakmış bu kızın sıkıntıdan."

Örtünün altından konuşuyor Elif.

"Bazı sorunlar..."

Derin bir nefes alıyor, yavaş yavaş bırakıyor.

Doktora gidelim, dedi Oğuz. Olmadı, korktu Elif. Buraya kucak dolusu para vermeye razı.

Yaşlı kadın Oğuz'un yüzüne bakıyor ilk kez. Bir elinde evirip çevirdiği kurşun külçesine bakıyor, bir oğlana. Herkes ne görüp söyleyecek diye nefesini tutuyor. Sonunda elindekini genç olana atıveriyor, kurtulur gibi.

"Sen bak, benim başım tuttu yine."

Gördüğünden korkmuş bir hali var yaşlı kadının. Yüzünün hali hal değil. Altı torbalı, perdeli gri gözlerini dikiyor Oğuz'a alttan alta bakıyor. Bir şeyler kurup kurup bozuyor aklında. Eliyle olmadı der gibi silip yeniden düşünmeye koyuluyor.

Gelin de bir-iki çeviriyor kurşunu. Uzun uzun bakıp, ezberlediği cümleleri bir çırpıda söylüyor.

"Yemin billah fesadın cismi bu. Uzun kuyrukludan,

koca yelken kulaktan, pençe surattan, göy gözden, bet duruştan sakınsın hepimizi, abicim ablacım. Gitsin geri gelmesin, kalbe fenalık veren, can yakan, ruh karartan... tu tu tu, dağlara taşlara..."

Susup bir kez daha bakıyor kurşun öbeğine.

"Ablam," diyor, Elif'e dönüp, "sen bu abimin sakalından mı korkarsın."

Katıla katıla gülecek Oğuz ya, çok sonra. Sinirinden dili dolanıyor konuşurken.

"Bu nasıl bir sahtekârlıktır. Yeter artık bu kadarı. Ben gidiyorum Elif."

Elif ağzını açamadan gelin konuşuyor, kınlmış Oğuz'a.

"Ne demek sahtekârlık ağabeycim, yalan mı söylüyorum. Ne görüyorsam o."

"Ne görüyorsun?"

"Sakal görüyorum."

"Hani nerede?"

"Aha bu, iğne iğne dökülmüş olan yer. Aynı senin sakallar."

"Saçmalık."

Daha çok şey diyecek Oğuz. Diyemiyor. Boynu yüzü parça parça ala kesiyor. Dudakları inceliyor, öfkeden.

"Yürü," diyor kıza.

Fırlayıp çıkıyor evden. Kız arkasından.

Yine peş peşe çıktıkları gibi iniyorlar yokuşu. Bu kez Oğuz önde, Elif arkada. Tir tir titriyor ya, nedenini bilmiyor.

"Ayfer'i hatırladın mı?" diyor yaşlı kadın arkalarından.

"Yok," diyor gelin.

"Aşağı sokakta otururdu hani. Sonra, Sarı Sakallı Hüsnü vardı, onu bildin mi?"

"I-ı..."

"Onunla evlendi Ayfer, bu kız vardı beşinde daha...

Gelin, kilimin altına sıkıştırılan parayı alıp camlı büfedeki şekerliğin içine koyuyor.

"Ah o Hüsnü, o Hüsnü... Boyu altında kalsın o Hüsnü'nün," diye ileniyor yaşlı kadın. Omuzlarıyla iki yana sallanıyor.

ÜŞÜYORUM

Gecenin akışı durmuştu o ses verince. Dingin, ılık, tehlikesiz akış, bir anda. Çat diye, gürültülü. Kalın bir urganın kopuşu gibi.

Esnerdi birazdan. Televizyonun ışıması, uzak uzak seslemesi eşliğinde kanepede uyuklardı. Elma, portakal kabukları birikmiş tabakta. Sobaya ikindide atılan bir kalın kütük küllenince soğumaya başlamış oda. Hırkasını omzuna atıp mutfağa gidip gelecektir birazdan. Akşam sessizce sıkıntılı bir geceye dönecektir. Sonrası bölük pörçük bir uyku. Rüyasız. Korkulu. Sığ. Çok zamandır böyle. Aşk şiirleri okuyor uyumadan önce. Huzursuz. Yaşanmış, yaşanmamış ne varsa tuz topağıymış da eriyip gitmiş meğer. Sular, seller götürmüş açmamış çiçekleri. Bahara don vurmuş. Ne çok şey olmuş da hiçbir şey olmamış aslında. Geriye kalan bir kekre tatmış aşk. Unutmadı.

Uzun pazen geceliğini giyiyor, altına illaki pijama. Üşüyor geceleri. Çoraplarını çıkardığı sırada dış kapının dili kendiliğinden düşüyor.

Dann.

İlk ürperiş. Kendiliğinden. Olur bazen. Takılı kalmış dil, yerleşti demir yuvaya.

Gıcırtı.

Gece sesleri. Köpekler susmaz. Tek katlı evin pence-

resi yol hizasında. Sarhoşlar geçer, bağırarak şarkılar söylerler. Karşı evin çatısına dadandı nicedir bir baykuş. Geceleri uğuldar. Sesler...Yalnızken zor. Sessizlik sesleri büyütür, koca ağızlı bir değirmen gibi bütün sesleri öğütür de geriye toz gibi incecik bir korkuyu üfleyiverir havaya. Dile damağa yapışır toz. Kalp atışı artar, güm güm.

Sokak kapısı mı bu? Kıpırdama. Gider.Yatağın yanında kal, bekle. Bir adım atsa tahta döşeme gıcırdar da yerini belli eder. Gıcırtı. Rüzgâr mı? Yeni mi çıktı? Karşıdaki bahçenin ağaç dalları birbirine vura vura... Sabahı zor eder. Ses açık eder niyetleri. Saklamaz, korumaz. Uluorta, sere serpe, adlı adınca konuşur.

Kapının ardında biri var. Sokakta adımları. Pencerenin önüne geldi, durdu. Demir parmaklık taktırdı babasının ölümünden sonra. Bir başına kadınlığı. Arsız, uğursuz dolu ortalık. Camın gerisinde. Demir parmaklığa tutundu. Parmağın demire sürtünüşü. Soğuk demir uğultusu. Cama ulaştı bir el.

Camın tok tıkırtısı.

Yüreği ağzında. Yutkun. Ağzı kupkuru. Yutkun.

"Kim var orada?"

Fısıltı.

"Benim, Kara."

Soluksuz, durdu. Eli ayağı boşandı birden. Bu ses... Bunca yıldan sonra. Ne yapmalı, bilemedi. Yatağın yanında çivilenip kaldı öyle. Pencereye yaklaşamadı. Yutkundu. Ses ver, verme, bırak gitsin...

"Ne işin var burada?"

"Söyleyeceklerim var."

Bunca zamandan sonra mı? Bunca unutuş, unutturuş... Adı ağza alınmaz, dile gelmez, gelemez Kara. Şimdi üç adım ötesinde, perdenin, camın, demir parmaklığın ötesinde mi? Bunca susuş... gözyaşıyla boşaldı zincirinden.

"Babam öldü. Atölye yandı. Sen yoktun Kara. Sen yoktun."

"Kaçtım. Olmadı... olmadı.."

"Her şeyimiz yandı. Babama felç geldi gecesi, ölene kadar bir bitkiydi babam."

Dışarıdaki ses inlemeyle bıraktı ağzından soluğunu.

"Atölyeyi ben yaktım Meşe."

"Babam en çok sana güvenirdi. Sağ kolum derdi de..."

"Kovdu beni, küfretti. İşler iyi gitmeyince ilk beni çıkardı gözden. Oysa ben..."

"Sen?"

"Ben seni sevmiştim. İşe girdiğim ilk günden beri yüreğimdeydin sen. Babana dedim."

"Dedin mi?"

Ölene kadar ağzı mühürlü gibi tek kelime etmedi babası. Şu köşede oturdu yıllarca. Meşe yemeğini ağzına besledi, ilaçlarını tek tek yutturdu. Koltuğundan hiç kalkmadı babası, hiç konuşmadı. Kara'nın adını bile anmadı yangından sonra.

Niye söylemedin baba Kara'nın beni sevdiğini. Baba niye gitmesini istedin. Niye açmadın baba lanet olası çeneni. Yemeğini yememişsin. Suyu yere neden döktün baba. Annem yaşasaydı böyle yapmazdın. Ona yapmazdın. Neden baba? Öl baba.

"Kara..."

Kara'nın eskimiş aşkı bir kez daha sünger gibi çekti yılların yapay huzurunu. İçti, bitirdi. Ayakta, durduğu yerde bir kez daha taş çatlağı gibi oldu Meşe. Babası, ateşten kurtarılamayan makineler... kara duman, yangın yeri.

"Niye şimdi söylüyorsun bunları?"

"Burada çok üşüyorum Meşe. İçeriye al beni."

"Olmaz," dedi Meşe. Gözlerini geceliğinin pazenine sildi. Olmaz.

Karayel bir kez daha vurdu dalları birbirine. Sokak lambası söndü. Meşe örtüsünü kaldırdı yatağının. Yorganını düzeltti. Uyumadan önce son kez konuştu dışarıya

doğru. Yıllardır bilinip de söylenmeyenin düğümleri açıldı da söyledi.

"Atölyeyle birlikte yandın sen Kara."

Dışarıdan ses gelmedi. Ayak sesi bile.

GÖMÜ

Bir kan kussak, bir tükürsek aynı kaba. Elimizin tersiyle silip ağzımızı, kızılcık şerbeti içtik desek. Heyhat, kim inanır bize? Kim yakın gelir? Kaçın kurası demezler mi bizim için? Derler.

Sen gelmişsin otuzuna, lakin kafan çocuk. Baban da böyleydi. Bir dediğini bin defa tekrar ederdi. Şimdi amca dediğin o adamlar bunu bilirler de ondan sıkıştırırlar seni her köşenin başında. Sanırlar ki senin aklın yok, kanacaksın hemen onların dediğine. Bakıyorum sallıyorsun o kafacığını, koruyorsun onları da ondan. Ama yok anam babam, sen yanlış bellemişsin. Tanıdım, bildim sanıp bunca yıl, yanım yanım yanılmışsın. Ne kaçarlar, ne gömerler baltalarını, ne inanırlar bize. Ne de bırakırlar bizi bir başımıza. Üstümüze gelirler. Gel en baştan anlatayım.

Yıl kim bilir kaçtı, ne önemi var. Senin dağ gibi baban yıkılmıştı bir duvarın dibine. Yetiştik. Soluğu sondu, bir hıçkırıkla öldü kollarımızda. Vay, yıkıldı dünya başımıza ki zaten pek bizim için kurulmuş değildi. Kaça koşa haber verdik annene.

Annen bir taze sakızlı kurabiye o zamanlar, tövbe bakışımız öylesi değil de hani...

Sen elinde bir sarı sübyan. Eviniz eski, bir eski, bir yıkıntı. Rum'dan kalma. Daha cenazede fısıldaştılar. On-

lar. Senin amca bildiklerin. Dediler evin altında saklı gömü. Rumlar kaçarken götüremeyip gömmüşler altınlarını. Küp küp çıkardı bizimkiler, çoğuna hükümet el koydu.

Fısıltı cenazeden çıkıp oda içlerine taşındı. Bir kara külçe olup oturdu başköşelerde. Dediler ki, "Saf adamdı." Baban için dediler. Amca dersin şimdi sen onlara. "Saf ki saflığıyla almış işte Nebahat'ı."

Annen ki, teleme peyniri gibi kadın o zamanlar.

"Bir de oturmuş baban saflığıyla gömünün üstünde bunca yıl. Ne Nebahat'ı hak eder ne gömüyü. Kardeşimizdi nihayetinde de aklı kıt adamdı, dediler. Diye diye dolaştılar sizin evin çevresinde. Annen kızılcık sopası gibi, ince ama sağlam. Bükemediler bir türlü. Ne dedilerse olmadı, sularına götüremediler. Gidip gidip geldiler de her gelişlerinde biraz daha sertleşti sözleri. Çık git, dediler en sonunda. Bu ev ve çocuk kardeşimizindir. Ondan kaldı bize. Sen bir tüysüz ayvasın o zamanlar. Annenin kucağında, ki annen bir salkım söğüt.

Amcalarının küçüğü, ağzı sulanırmış çoktandır, baban ölünce dolanmayı fırsat bilmiş dayanmaya başlamış annenin kapısına. Boğa gibi bağırmış, yanıyorum, deyip kaç gece kapısında. Derdi oturmak gömünün üstünde ve de annenin.

Baktım annen sıkıntı çemberinde ki daralıyor her geçen gün. Geldim gittim evinize, uzak tutmak için amcalarını. Bu sebeptendi başka bir şey değil. Gelip gidince, yemin billah, sütü bozuk amcaların için. Gidip gelirken işte, anneni... onlardan sakınayım derken...

Annen dedi, bakalım şu gömüye, var mıymış gerçekten. Annen dedi. Bakalım dedim. Eştik, eşeledik. Mutfak eşiğinin kara taşının altında bulduk bir küp. Taşa çarptık kırıldı. Bir de ne görelim içinde sarı sarı... kâğıt parçaları. Bileğim gibi kalın, külçe külçe... mektup koçanları. Sarılmış, sarmalanmış. Açtık yazılarına baktık. Bilmediğimiz

bir dilde ama belliydi bir aşk, belli ki gizli, saklanmış hep. Yolda kaybettik hepsini, amcalarından kaçarken. Bende olsa niye göstermeyeyim?

Bir geceydi, sarıldı evin çevresi. Dönerli ateşler yakmışlar ellerinde, kazmaları, kürekleriyle geldiler. Durulacak gibi değildi öfkelerinin önünde. Mektupları aldık yanımıza, kaçtık onlara görünmeden. Düştük yollara, yıllarca kaçtık. Annen bir gün, sebebini kimse bilemeden ölüverdi. Kaldık seninle bir başımıza ya işte amcanlar hep peşimizde.

Sana bunu yüz birinci anlatışım. Anlamazsın, almaz biraz kafan da olsun. Bak tekrar söylüyorum, ne altın ne gümüş, sadece çil çil... kâğıt.

YAZIMIZ

Duvara yazdığı son yazıydı. Onu bir daha görmedim. Yazı duvarda bir süre kaldı. Gidip gelip baktım. Ne sözcüğü sözcük ne harfi bildiğimiz harfti. Anlamı vardı mutlaka. Ben bilmiyordum.

Onun gittiği gün apartmanlardan birinden bir cenaze çıkınca... Bir kadın, gencecik, atıvermiş beşinci kattan kendini, şairmiş dediler. Şiir kokunca şehir, yazının harflerine sinince...Yine sokaklarda olmasını istedim onun, korkumu silmesi için.

Yukarıdan bakınca dünya çirkin, karmaşık, soğuk ve vazgeçilir miydi?..

Kendi uzak kıyılarımızdan gelmiştik biz, avuçlarımızda dip kumlarımız. Bir vakit dalıp çıkarmışız da onu gösterecek kimse bulamamışız çevremizde. Şimdi böyle, hayatın rastlantısına bak ki, beni bu ücra yerde tutup, bekletip yıllardır, onu buraya fırlatmış günün birinde. Varılacak yer diye burayı bildiğinden değil –bu şehir kimseyi çekmez kendine, isinden yağmurundan göz gözü görmez zaten, her sabah bulaşır ruha bir balçık gibi– gidecek yer bulamadığından.

Bir süreliğine buradayım, demişti zaten, ayaküstü

konuşmuştuk bir gün. İş için gelmiş. Uzakta bıraktığı karısı, çocuğu, evi... Bunaltan yaşamından kaçmak için belki de. Gönüllü sürgünlük. Bir ayağı gitmeye yelteniyordu yine de, bu onun kaçak yanı. Ötekini demirlemişti buralara. Bir süreliğine.

İşte zaten o, bazı işler için, bir görünüp bir kayboluyordu şehrin sokaklarında. Ölçüp biçip aletlerle, yerlere, taşlara bir şeyler çiziyordu. Bazen yalnız, hırpani bir ceket üzerinde, uzun uzun yürüyor, bazen yanında iki çalışanla durup durup ölçüyordu.

Gezdiği sokaklar benim sokağım olunca, yazıp çizdiği taşlarda, duvarlarda, benim gölgem ve benim ellerimin izi durdukça, o da bana dokunmuş oldu. Hiç bilmeden beni buldu.

Beşinci kattan atlamak nasıl bir şey? İlk atladığın andaki pişmanlık... Vazgeçtim, beni kurtarın demek için çok geç.

Her gün sabahtan çıkıyordum yollara. Her sokağa, caddeye uğrayıp uzaktan onu görmeyi umuyordum. Yanına gidip kolay gelsin, demeyi. Niçin bunu yapıyorsunuz, diye sormayı. Onlar çalışırken izlemeyi. İşi bitince sahile doğru birlikte yürümeyi. Avuçlarımda sakladığım dip kumumu ona vermeyi. Ve onun da avuçlarındakini gördüğümü söylemeyi. Sadece umuyordum.

Yer hızla çekerken kendine düşünceleri, bedenin bir taş ağırlığıyla çarpması nasıl bir şey...

Bir gün kayboldu ortalıktan. En son bir yazı yazmıştı duvarın birine. Bir daha ne o duvarın yanında ne de şehrin başka yerlerinde göründü. O, bu şehirde hiç olmamıştı sanki. Varlığı varlıktı kuşkusuz. Ne ki o böyle

kaybolunca, hayali de yavaş yavaş soluklaştı günbegün. Bir sabah kim olduğunu unutuvermekten korktum.

Varlığının tek kanıtıydı duvardaki yazı. Sabah akşam duvarın önünden ayrılmaz oldum. Bakınca çizgileri harf olacaktı, harfler sözcüklere dönecekti. Bir anlam gelip duvara yaslanacaktı. Benim soğuğundan çürüyen sırtım o anlamla ısınacaktı. Bekliyordum.

Bir rüzgâr dolarken ağzına, nefes alamamak... Uğultu halinde hızla çekilirken çevrenden dünya...

Ben duvarın önündeyken, bir sabah bir kadın geldi, yanıma oturdu. Sırtını duvara verdi. Verince branda bezinden yağmurluğu yazının ortasındaki harfi silmiş. Sonra'dan fark ettim. Kadın duvar dibi yârenliğine koyuldu. Bir kaybın başını bekleyen için fazla konuşuyordu. Sorular sordu, sorusuz yanıtlar verdi. Ne dediğini anlamadım. Konuşmadım hiç. Günler sonra oturduğu yerden kalktı. Kollarını havaya kaldırdı. Gitmek için değildi hareketi. Yeniden oturmaya yeltendiği sıra gördüm. Yağmurluğunun arkası simsiyahtı. Duvara baktım, yazının ortası bir boşluk...

"Ne yaptın sen?" diye bağırdım kadına.

"Ne yapmışım?" dedi.

"Yazıyı silmişsin."

Duvara baktı.

"Tamamlarım."

"Nasıldı ki o harf, nasıl tamamlayacaksın?"

"Ben biliyorum."

Yerden kömür karası bir taş aldı. O da bu taşlarla yazmış meğer. Aynı renk, aynı incelik. Silinen harfin yerine, taşı duvara sürterek yenisini yazdı.

"Oldu," dedi.

Bir-iki adım gerileyip uzaktan baktım yazıya. Önce-

kinden farklı mıydı biraz? Emin olamıyordum. Önceki nasıldı ki? İçimde bir kuşkuyla kadına baktım. Yüzüne ilk kez bakıyordum. Nasıl bir acı saklıyordu bu kadının içi böyle?

Yardım isteyememek. Annenden bile. Bildiğini ve korkuyla beklediğini görmek...

"Neden buradasın?" diye sordum kadına. Bu ona sorduğum ilk soruydu. O, hiç sormadığım, merak etmediğim, bilmediğim o kadar çok şey anlatmıştı ki dönüp dolaşıp hep aynı şeyden söz ettiğini fark ettim irkilerek.

Kadın benim duvara yaslandığım günden bu yana, ki onun da duvara yaslandığı gündü, bir yaşamı anlatıyordu bana. Parça parça... Her gün bir izini siliyordu onun yazısının. Her gün kendi işaretini koyuyordu oraya. Branda yağmurluğa geçerken onun izleri, yanına başka izler çiziliyordu.

Sonunda bir gün dönüp duvara baktık. Yazının yarısı ondan bir izdi yarısı bitmiş bir yaşamdan.

Kadın, ölen kızın annesiydi.

Ben, o ölen kızdım artık.

Duvar yasımız, yazı yazımızdı.

"Otur yanıma," dedim kadına, "bana ölen kızını bir kez daha anlat."

KUŞ KULESI

Yalan mayalı bir hamurdur. Durduğu yerde kabarır. Sen, kafa göz yarmadan konuşacağım diye tut kendini, nereye kadar, bir zaman gelir peş peşe sıralanır.

"Eskiden buraların sahibi bir kuştu," deyiverdi adam. Pansiyonun gediklisi. Her yıl gelip, her yeri bilenlerden. Kız inandı mı ne? Gözleri parladı.

"Öyle mi?"

Dediğine kendi de inanmadı ya adam. Ne ki urgan gibi uzuyordu sözün ucu. Dilindeydi devamı. Bir bıçak atıp kesilecek gibi değildi. Ağzını kapasa burnundan çıkacaktı neredeyse. Bir yalan da bu kadar mı ağız dolusu söylenirdi. Ne yüz kızarması, ne yere bakma, ne sesin düşmesi hepsi fasarya. Kızın gözünün içine baka baka nasıl istekle çıktı ağzından söz. Yılan gibi uzadıkça boynuna dolanıyordu ya. Boğulup soluğu kesilene dek konuşacaktı çaresiz.

Böyleleri sever uydurma şeyleri, diye düşünmüştü adam. Günlerdir elinde bir kitapla dolaşıyordu kız. Bahçede oturup sayfaları yutar gibi okuyordu. O kitaplarda yazılanlar hep uydurma şeyler değil mi? Seviyordu işte, belli.

"Bildiğin kuş değil ama. Şu karşıdaki kulede yaşarmış."

Uzakta, yıkıntıların arasında sağlam kalmış taş kuleye baktılar.

"Yarın oraya çıkalım mı?" dedi kız.

Oldu bu iş, diye düşündü adam. Kaç gündür çevresinde dönüp duruyordu kızın. Konuşmak için bir yol bulayım derken, bundan iyisi Şam'da kayısı.

Ertesi gün çorak araziye dağılıp kırık kırık taş yığınından başka bir yanı kalmamış antik kentteydiler. Oyuklardan çıkan kırlangıçları gördü kız. Dudağındaki alaycı gülümsemeyi silmeye gerek duymadan,

"Şunlardan biri miydi?" dedi.

Aklındaki daha büyük bir kuştu adamın.

"Bir kanadı beş metre uzunluğunda. Gövdesini hayal et. Beyazmış diyorlar ama ak pak değil. Tozdan çamurdan kanatları kirliymiş."

Antik kente yakışmayan grilikteki beton yolda yürüyorlardı. Yol kuleye çıkarıyordu onları. Üstü yazılı beyaz taşlar, bakana mezar taşlarını anımsatıyordu sadece. Eskiden yaşanmış hiçbir şeyi barındırmayan izler. Önlerine dikilen tabelalar kentin tarihini anlatıyordu.

Kız, başı önde yürürken, söylendiği an zihninde yer eden o kuşu düşünüyordu. Adam yalan söylüyordu biliyordu ya, söz yalan bile olsa akla düştüğü anda canlanmadan edemiyordu.

Panolardan birinin önünde durdular. Kız yazılanları dikkatle okurken adam onu izliyordu. Saçlarını rasgele tepede toplayışı, üzerindeki uzun, beyaz elbise, ayağında sandaletleriyle, buraya aitti sanki. Adama, bir zamanlar burada yaşamış başka bir kadını ve o büyük kuşu hatırlatıyordu durmadan

"Senin kuştan burada söz edilmiyor," dedi kız.

Kente, üç yüzlü yıllarda yapılan bir saldırıdan söz ediliyordu panoda. Adam okumadan devamını biliyordu.

"Yaşanmış aşklardan da söz etmiyor," dedi.

Gördüğü gün aklına takılmıştı kız adamın. Kuşsa dilinin ucuna, kızın dönüp ona baktığı anda konmuş, ağzını açar açmaz uçup çıkmıştı. Şimdi ışıl ışıl bakan bu gözleri daha fazla merakta bırakamazdı ya. Zaten ne yapsa, gerisini yutup unutamadığı sözü tutmaktan vazgeçti.

"Senin gibi güzel bir kıza âşık olmuş bu kuş."

Aslında hikâye tanıdıktı. İlk kez duyuyormuş gibi heyecanla dinliyordu kız. Bir yalan nasıl bu yolları açardı, şaşıyordu adam. Şaşkınlığı sevince dönüşüyor, anlatmaya devam ediyordu.

"Durmadan kızın evinin üzerinde uçup duruyormuş kuş. Bazen çatıya konuyormuş. Çatı birkaç yerinden yıkılmış bu yüzden. İnsanlar korku içinde bekleşip duruyormuş evlerinde."

Süngüsü düşmüş bir asker gibi süklüm püklüm duran kulenin en tepesine bakıp kuşu orada görmeye çalıştılar.

Yol gittikçe dikleşti. Kırmızı topraktan bir hal aldı. Kenarlarda boğa dikenleri, çalılıklar. Ziyarete açık değildi burası. Ama kuş kuleden onları çağırıyordu sanki, geri dönemezlerdi. Yürüdükçe kuş yalanı büyüyordu akıllarında. Adamın bıraktığı yerden sözü kız tamamlıyordu.

"Kuş kadını çok sevmiş."

"Kadın da kuşu..."

"Kuş kadını o kadar çok sevmiş ki, kadını kaçırıp kuleye kapatmış bir gün."

"Kadın kuşu o kadar çok sevmiş ki, kuş uyurken kanatlarını yolmuş."

"İkisi de aşklarına hapsolmuş."

Çok önceleri bir kapısı vardır mutlaka kulenin ama şimdi sadece kemerli bir geçiş olan aralıktan içeri girdi

kızla adam. Kulenin aşınıp alçalmış taş merdivenlerinden yavaş yavaş tırmanmaya başladılar. Yıkılan duvarlardan kopan taşlar, düştükleri yerde birikip yığın olup kalmışlardı. Taşların üzerinden zorlukla geçip en üstteki bölmeye ulaştılar.

Duvar oyuklarından yosunlara dek her yerde kadınla kuştan izler aradı gözleri. Sonunda ortada birbirini buldu bakışlar. Kız adamın gözlerinde çırpıntılı bir kanat sallayışı gördü, adam kızın gözlerinde kuşun âşık olduğu kadını. Kulenin tepesinde, karmakarışık, kuşla sevdiği kadının mı yoksa kendilerinin mi olduğunu bilmedikleri bir aşka tutuldular.

Kulenin, tek pencereli bölmesinde, taşın soğuğuna aldırmadan çırılçıplak kalıverdiler. Birdenbire. Çevrelerinde uçuşan kuş hayaliyle esrik, birbirlerine dolandılar. Adam, okşadıkça kadının bedenini, kolları uzayıp genişledi. Kısaldı bacakları. Baktıkça kızın gözlerine, başı, gözü küçüldü.

Sonunda kocaman bir kuşa dönüştü adam. Kız, beyaz tüylerin içinde kaybolarak sevişti kuşla.

Hava kararınca telaşlandı kız. Döne dolaşa çıkmışlardı tepeye. Dönüş yolunu bulamayacaklarından korktu. Uzandıkları yerden kalkıp, "Nasıl döneceğiz," diye sordu adama.

"Sen burada kalıyorsun, sabah gelirim," dedi adam. Kulenin penceresine çıkmaya hazırlanıyordu. İki kısa bacağıyla paytak paytak yürüyordu şimdi. Kanatları yeri süpürüyordu.

Beklediği cevap buydu sanki kızın. Ağzının kenarıyla güldü yarım.

"Geç kalma ama," dedi.

"Bekleme, işim uzun..."

Bir çığlık gibi çıktı adamın sesi. Ağır ağır açtı koldan kanatlarını, kendini boşluğa bıraktı.

Adamın kirli kanatlarına bakıp söylendi kız arkasından.

"Ben de senin kanadını yolmazsam..."

Kuleyi taştan, tüyden temizlemeye koyuldu.

BİR GÜZELLİK MASALI

Kadının biri, bir fallus aramaya çıkmış, kapısına asmak için.

Fısıltılara göre, ne çok şey fısıldarmış tanrılar o günlerde, kim ki bir fallus kesip kapısına çivilerse sonsuz diriliğe kavuşurmuş.

Nicedir kadınları bir güzellik çılgınlığı sarmış, ki akla ziyan. Hepsi güzel, alımlı ve bengi suyu içmiş gibi ölümsüz olmak istermiş. Güneşin, soğuğun ve rüzgârın kurutan, yıpratıcı etkisi bir anda yok olsun, cilt bir bebeğinki kadar pürüzsüz ve dupduru olsun. Ciltte leke, akne, çizik, çatlak, kaybolup yanak, meme, kol sarkması son bulsun. Göz altı, gerdan altı, karın altı, ne kadar alt varsa gergin ve dipdiri olsun isterlermiş.

İşte bu fallus, çivilendiği kapıdan içeri, doğasından gelen bereketi, yaratıya ilk damlayı gönderir gibi gönderecek, kadının yaşından yaş alıp, güzelliğine güzellik katacakmış.

Bunu duyan pek çok kadın bulacakları fallusun hayaliyle düşmüş yollara. Onlardan biri, adı Hayal'miş, böyle bir hayalle yola çıktığında, yaşı kırkına varmış, hadi bizden laf çıkmaz kırkını da epey geçmişken, ömrü hayatında bir erkek türünün eli, eline değmişliği olmamış ki, fallusu ne bilsin? Utana sıkıla bunu nasıl yapacağını bilememenin derdiyle yürümüş.

Az gitmiş, uz gitmiş. Olur elbet, bulunur ki, dere tepe zaten erkek soyunun, sürüsüne bereket. Yeri deşen, ağacı deviren, binayı diken, sonra yapıp ettiğini bir öfkeyle altüst eden hep bu erkek soyu olduğundan, yeryüzünde sebil gibi doluymuş.

Ne var ki Hayal'in bunca zamandır onu erkek soyundan uzak tutan kısmetsizliği varken, aradığını bulması kolay olmamış. Yollarda hırpalanıp durmuş. Toz, is, kir, rüzgâr, güneş cildini iyice kurutmuş. Kavruk bir toprak gibi parça parça kavlamış teni.

"Hay," demiş Hayal, "benim kısmetsizliğim... Ben aradığımı bulmuş olsaydım, onu başımın üstünde taşır, gece gündüz yanından kalkmazdım. Bu yaşıma dek olmayan ki bundan sonra hiç..."

Diye söylenip sızlanarak yürürken Hayal, sanki önünde bir hayal perdesi açılmış da o perdeye, gerçekliğine göz inanmaz bir siluet düşmüş. Yağız tenli, yanık bakışlı, boyu bosuyla bir civanmış ki, adı da Civan olsun, kem gözlerden koruna.

Böylece dikilmiş önüne Hayal'in. Bir sesle ki, ne ses, konuşmuş Hayal'le. Kadını bir hayalden alıp ötekine sürüklemiş.

Ah, büyülü aşk... Ne yaşın dikenli duvarına takılmış, ne yıpranmış saçların kuruluğuna. Hayal'in gülkurusu bedeni, nasıl bir gonca görünmüş ki Civan'a,

"Sen," demiş, "olağanüstü güzel bir kadınsın."

Bunu demesiyle işte, o kuru cilt parlamış, sönük göze fer yürümüş, yaş kırk beşliğini unutup on yedilere dek düşmüş. Hayal'in yüzüne silinmez bir gülüş olmuş. İkisinin de kalpleri aynı anda dar gelmiş göğüs kafeslerine ve dünya bir onlar için yeniden kurulup serilmiş ayaklarına.

Masal bu ya, böyle gökten, yerden bir aşk buğusu ikisini de sarınca, gözleri etrafa kör, dilleri birbirlerine kilitli kalınca, oracıkta sarmaş dolaş olup birbirlerinin olmuşlar. Geceler, günler ve gecelerce...

Bir söğüt gölgesi, bir dere kenarı, çerden çöpten bir yuva. Batan güneş, açan çiçek, öten kuş yetmiş de artmış bile. Sıcak bakış, tatlı söz, ıslak ağız... derken, bir ömür böyle geçecek sanmışlar.

Ne var ki, bu mutluluğun içine, tanrıların fısıltıları fitne fesat olup karışmış. Söylentiler kulağında asılı durumuş Hayal'in. Ne yapsa onları unutamıyormuş. Çok mutlu olduğu saatlerin birinde, bir yılan başı gibi yürümüş aklına fallus. Kesip kapıya çivilerse, sonsuz güzelliğin gücünü ona bahşedecek fallus.

Civan bir gece, boylu boyunca ve de sere serpe yatarken, Hayal heybesinde sakladığı satırla yaklaşmış sevdiği adama. Önce sevip okşamış, iri iri gözyaşları dökmüş başucunda. Sonra bir darbeyle ayırmış bedenden diri fallusu. Bir satır düşmesi, bir oduna düşer gibi. Sevdiğinin bedeninden ve kendi bedeninden de söküp çıkarmış. Bütün bunlar bir hayalmiş de, kendi de bu hayalin dışarlıklı bir izleyeni gibi, bir yandan da Civan için ağlayıp duruyormuş.

Elinde, köksüz kalan fallusu sönmeden götürüp çivilemiş kapıya. Orta yerinden oluk oluk boşalan Civan, kıvranıp duruyormuş kandan gölünün içinde. Kanı dindirmek için büyükçe bir çarşafla sarmış, kapamış deliği Hayal.

Oğlan o acıyla soluksuz kalmış. Damla damla eksilerek, kan kaybından ölürken, Hayal de ölmüş aşk kaybından. Kapısında çivili bir parça et kururken, o da kurumuş da hali, eskisinden beter olmuş.

Ne muradına eren olmuş ne kerevetine çıkan. Gökten üç elma düşmez olmuş bu yüzden.

Kadın, giderek bir kara taşa dönüşmüş oturduğu yerde. Şuncacık kadın ağırından bir taşa dönüşmüş. Parlağından, sünger gibi deliklisinden. Göz diye yüzüne iki kara delik gelmiş de öyle bakıp duruyor...

Bir önceki kitabı *Bir Fasit Daire*'yle 2014 Haldun Taner Öykü Ödülü'nü kazanan Berna Durmaz, yeni öykülerini topladığı *Karayel Üşümesi*'yle yeniden okurun karşısında. Durmaz, yaşamın içindeki çelişkileri, yanılgıların yol açtığı fantastik görünümleri kovalıyor. Küçük kasabaların, kenar mahallelerin nabzını tutuyor. Yakından kavradığı yaşamlara tanıklık ediyor. Kadınların, yoksul erkeklerin, çocukların dilini, kendi işlek, renkli, şiirli, masalsı diliyle harmanlayarak yazıyor öykülerini. Kendi öykü anlayışını bir adım ileriye taşımasını da biliyor. Severek okuyacaksınız.

2016 THG 0006493 EHL

Kapak desen: Franz Marc

can

10,5 TL
KDV DAHİL

canyayinlari.com twitter.com/canyayinlari facebook.com/canyayinevi

ISBN 978-975-07-2997-3

9 789750 729973